

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár soru 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, március 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: A szinügyi-bizottság hatásköre.
A képviselőház ülése.
Az aradi Kossuth-szobor helye.
A háradó revíziója.
Az orosz-japán háború.
Az aradi vasutasgyűlés epilogusa.
A szerelmes papnévendék.
A szabadság ünnepe.
Zárt ülés a Házban.
A tornaegyesület köréből.
A kormány ultimátuma.
Az aradi hadbírósg ítélete.
Tárcsa: A vallomás után. Irta: Sipos Béla.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esedél.
Irta: Lagerlöf Zelma.

A szinügyi-bizottság hatásköre.

Arad, március 3.

A város törvényhatósági bizottsági tagjai között egy indítványhoz gyűjtenek híveket. Az eszme, a mely ez indítvány keretei közé szorítva a legközelebbi közgyűlés elé járul, röviden körülírva ez: Vétesék el a szinügyi bizottságtól a teljes hatalom, korlátlan döntés joga. A színházat érintő fontosabb ügyekben, elsősorban pedig a színház bérletének kiadása fölött, a város közgyűlése határozzon. A szinügyi bizottságot, a mint az egyéb reszort-bizottságokat, csupán a vélemény-adás joga illesse meg.

Bizonyára nem az irigység vezeti a törvényhatósági bizottság többi tagjait, a mikor a szinügyi bizottság hatáskörét ma-

guknak, igazabban: az összeségnek kérik. Hiszen, a mi a legfőbb tárgya lehet az irigységnek, a bizottsági páholyt, semmi esetre se lehetne az összes törvényhatósági tagok között földarabolni. Még most se; hát még a városatyaszaporítás után. Az se képzelhető el, hogy a városatyák ezzel vonzóbb tárgyakat akarnának szereztetni a közgyűlésekre. Ezen a bajon még lehetett volna másképen is segíteni.

De azt hisszük, ez indítványnak éle nem is irányul a szinügyi bizottság ellen és azt nem is ennek működése vonta maga után. Ha ez a bizottság, — a mely utóvégre, bármily teljhatalmu, mégis csak emberekből áll, — néha tévedett is, kár lenne megvonni tőle azt az elismerést, hogy kötelességét igyekezett mindig, tőle telhetően megtenni. Vádolták erénycsöszködéssel, tulbuzgalommal, kegyetlenséggel, vaskalapossággal, vidékeskedéssel: pedig a helyükben mások se sokkal többet tudtak volna talán elérni.

Mindazonáltal a teljes hatalmat és az autonómiát a szinügyi bizottság részére sokaljuk. Ezt pedig egy lehetetlen és méltánytalan állapot megszüntetése követeli. Követeli: a színház, a publikum és magának a szinügyi bizottságnak érdekéből.

Ha például Dogmanov Ársza ségai polgártárs két hold földet vesz bérbe a várostól: ez három forumot jár meg. Foglalkozik vele a gazdasági szék. Azután bekerül a tanácsba és végül ez utóbbinak

javaslatával a közgyűlés elé jut. Ott, ha valakinek eszébe nem jut megfelebbezni, jogerősen kimondják, hogy igen, a két hold föld Dogmanov Árszának kiadatik haszonbérbe.

Ha ellenben arról van szó, hogy az aradi színházat bérbeadják, a mely ugyan magának a városnak jövedelmet nem hoz, de mégis oly jog, a mely tizezreket és tizezereket hajt valakinek, — és a melynél a közönség érdekéről, gyakran a város jó híréről és mindenesetre szellemi fejlődéséről van szó: azt elintézi, minden más forumtól függetlenül és szabadon tizenkét ember. Ha ugyan teljes számban van együtt a szinügyi bizottság. Ha ez a bizottság tizenkét Sarceyből állana is: akkor is sokallani kellene ezt a hatalmat. Akkor se volna indokolt az egyenlőségnek az a feltűnő hiánya, a melyet, a város bizottságainak jogkörét összehasonlítva, tapasztalunk.

A színház sorsát intéző ügyekben a döntést a közgyűlésre, a törvényhatóságra kell bízni. A szinügyi bizottság legyen az, a mi a többi komisszió, véleményadó. De abban a dologban, a mely a közönségnek s magának a városnak oly erős érdekét jelent, ne döntsön tizenkét ember, hanem az összpolgárság által választott törvényhatóság. Ugy képzeljük: a felelősség, a mely a színház bérletének kiadásával jár, sokkal nagyobb, semhogy azt tizenkét embernek jól esnék elviselni.

És különösen szükségesnek tartjuk ezt

A vallomás után.

Irta: Sipos Béla.

Hamburgban elfogták a sikkasztó pénztárnokot. A nyomorult már nem tudott feljutni a német gyorshajóra. Úgyetlen volt az uti terve, ügyetlenségének következménye a kudarc. Az egyik budapesti detektív már Berlinben elsíphette volna. Egy szállodában lakott vele, egy kávéházban oszont vele. A detektívbe azonban egy kis humor szorult s a délutáni kávénál elhatározta, hogy Hamburgig szökni engedi a nyavalyást.

— Miért ne higgye, hogy eljut Amerikába — élcelődött német lapok böngészése közben a detektív. Aztán már régen nem láttam a hamburgi kikötőt. Az embernek nem árt, ha egy fontos pontot jól megfigyel.

A sikkasztó, zsebében háromszázezer koronával végigszenvedte az izgalom minden kinját. Számolgatta az órákat, a félórákat, a perceket. És mikor halálos verejtékes arccal ott állott egy puskalövésnyire a nagy gyorshajó előtt, vállára nehezült egy kéz és egy udvarias hang csendült a fülébe:

— Uram! — térjünk vissza. — Ön a törvény nevében foglyom!

Hat óra múlva már a gyorsvonaton ültek. És a mily hosszú ut volt Hamburgig, olyan rövidnek tűnt fel a magyar határig. A detektív most már erősen tagaszkodott a sikkasztóhoz. Annyira hozzáláncolta magát becses utitársá-

hoz, hogy a sikkasztó gondolatait sem tudta rendezni. Pedig a határig dönteni kell, előadja e a pénzt, vagy rejtékében hagyja, ahol a detektívnek éles szeme sem találta meg.

A vonat száguldott, minden perc közelebb hozta a magyar földet. A sikkasztó homlokáról nehéz verejték hullott alá, éppen mint a munkás ember arcáról, a kalász érlelő nyári nap tűzében. A verejtékcseppek lehullottak a vasuti kocsi piszkos padlójára s már-már fantasztikus alakokat kezdtek formálni. Felhangzott az első magyar szó: egy felvidéki földbírtokos köszöntött be a kocsiba.

— Ejh, nem vallok! — döntött a sikkasztó.

Megtörült verejtékes homlokát, levette a szivarhamut ruhájáról. Aztán közömbösen beszélni kezdett:

— Egy pohár sört szeretnék inni.

A detektív hozatott neki egy pohár sört. Jól megnézte, nem tesz-e ciankálit vagy strichnit bele utitársá:

Délután mindketten megérkeztek a felvidéki városba, ahol a sikkasztó egy héttel előbb még nagyságos ur, köztisztelt férfiú volt. És most vizsgálati rab.

Az ügyész a vizsgálóbíróval a nagy esetről beszélt a kaszinóban:

— Nem vall?

— Nem! — válaszolta a bíró. — Beismeri a sikkasztást, de hogy a pénz hol van, arról nem beszél.

— Szörnyen bosszantó az eset.
— Nagyon bosszantó. Hozzá, ha hallanád, milyen cinizmussal beszél a gazember.

— Igazán?

— De mennyire. Mikor először vezették be hozzám, így köszöntött be.

— Végre elfogtak egy nagy gazembert. Nem vethetik most már az urak szemére, hogy csak a kis gazembereket üldözik.

— Va lattam aztán össze vissza. Hol a pénz? Hova tette, mit akar vele. A kereszt-kérdésekre nem válaszolt s mikor már kimerülten hanyatlottam hátra széken, az asztalom elé állt s bántó mosollyal kezdett el filozofálni.

— Hiába, nem volt szerencsém. Látja bíró ur, szegény ember szándékát boldog Isten bírja. Két utitervet készítettem. Az egyik Hamburg felé, a másik Konstantinápolynak vitte az utamat. Ha az utóbbit választom, nincs eset rá, hogy elfogjanak. És most az ön szívesen látott vendége vagyok bíró ur. Pedig volt még egy harmadik tervem is. Ez a szökés idején megoldása lett volna. Emondom önnek bíró ur csak azért, hogy lássa, milyen szamar voltam.

— És a sikkasztó elmondott egy olyan kitűnő szökési tervet, a melyről a nagy sikkasztók álmaikban gondolnak.

— Kíváncsi vagy rá? — kérdezte a bíró az ügyésztől.

— Éj dehogyan vagyok. Inkább azt szeretném tudni, hova rejthette el a sikkasztó azt a sok pénzt.

most, a midőn megkezdődött Aradon a direktorjás. Itt is, ott is hallunk ilyen véleményt nyilvánítani. A melyik direktornak a bizottságban hat jó embere van, vagy hat ígéretet tud valahogy szerezni, azé lesz a színház. Tehát nem is tizenkét, hanem hat emberen áll ez az ügy. Hat ember gyöngeségén, tévedésein, vagy méltatlanra pazarolt jóakarátán megeshetik az, hogy három esztendőre Dicsőffy Lóránt kapja meg az aradi színházat, s úgy kompromittálhatja ezt az eddigi tisztos müintézetet, hogy hat esztendő se mossa tisztára. Ha ellenben ezt a törvényhatósági bizottság fogja intézni: talán a direktoroknak se lesz kedve száz s egynehány embert végigkilincselni. S ha meg is tennék, aligha építhetnének arra. A törvényhatóság többsége a színház körül is megtalálná a közönség igazi érdekét és lelkiismeretének szavára a szerint határozná.

Van egy ellenérv. A színház bérbeadása, mondják, művészeti kérdés. A törvényhatósági bizottság tagjai pedig nem hozzáértők. A mi azt illeti — noha a szinügyi bizottság tagjainak választásánál néha mérlegelik azt, hogy ki ért a színházi ügyekhez, — a szinügyi bizottságbeliek se sokkal nagyobb szini korifeusok, mint a többi városatyák. S ha csakugyan ők a hozzáértők, az illetékesek: azért adjanak ők tanácsot a közgyűlésnek. A közgyűlés határozott már műszaki ügyekben, noha nem áll csupa mérnökökből. Határoz állandóan mezőgazdasági dolgokban, holott alig a negyede földbirtokos. Határoz és szavaz jogi ügyekben az a városatyá is, a kinek nincs meg az ügyvédi diplomája. Azért vannak a véleményező szakbizottságok. Ilyen legyen, a mint már említettük, a szinügyi is. A színházi szakértelemről szólva: mindenki, a ki két előadást végignézett, s kimondja, hogy ez rosszul játszott, ez jól, — már született műbírálnak és szakértőnek tudja magát. E részben tehát nincs mitől tartani.

Egy dologban maradna meg a szinügyi bizottság önállósága: a mi a műsor

ellenőrzését illeti. Ennek fogyatkozásaival természetesen nem lehet a városi közgyűlés idejét fecsérelni. Es ha ezt a hivatást betölti a szinügyi bizottság, még mindig irigylésre méltó hatásköre, félelmetes ereje marad.

Akárki fogja a szinügyi bizottságnak ily értelmű újjászervezése, hatáskörének ily megváltoztatása iránt az indítványt benyújtani, (ami — úgy halljuk — néhány nap alatt megtörténik,) a jogosságának, a közönség érdekének szolgál vele. Olyan időben, amikor a színházi ügyeket talán alárendeltebb jelentőségű kérdésnek tekintették, mint a föld-árendát, a szinügyi bizottság privilegiumot kapott. Nos, ennek szabadalomlevele lejárt: azt be kell vonni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 2.

Mintha nem is a munkátlán, meddő parlamentnek lett volna ülése, úgy indult meg. A miniszterek egymásután állottak föl és az üdvös, rég sürgetett javaslatot terjesztették be, mintegy bejelentésül annak, hogy a Tiszakormány, amikor az obstrukció ellen a harcot fölveszi, a komoly munkába akar fogni.

Azonban ezután újra obstrukciós színezete lett az ülésnek. *Holló* és *Günther* a bécsi minisztertanács dolgából csináltak közjogi kázust, amelyre nézve Tisza határozott választ adott. Az ülés végén négy interpellációt terjesztettek be.

Az ülésről a következő részletes tudósítást vesszük:

A képviselőház ülése március 2-án

— Kezdeté d. e. 11 órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

(Uj törvényjavaslatok.)

A formáságok elintézése után:

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter emelkedett szólásra s a német birodalommal és Olaszországgal kereskedelmi viszonyaink rendezése céljából megindítandó tárgyalásokról szóló tör-

A vizsgáló bíró kezdett ideges lenni. Fel és alá sétált szobájában, de tekintete folyton ott függött a börtárcán.

— Csakugyan olyan biztos lenne az a harmadik ut?

Térképét vett elő, s számítani kezdett. Számolt minden eshetőséggel — de be kellett látnia, hogy a gazembernek csakugyan igaza volt. A harmadik ut feltétlenül bizonyos. A detektívek légióját hiába mozgósítaná, huszonnégy óra alatt biztos helyen lenne a pénzzel együtt.

És ettől a pillanattól fogva a bíró becsületese tisztá lelkét hatalmába ejtette a pénz romboló ereje. Kínosan vergődött lázasan filozofált önmagával. És éjjel után két órákor már robbogott vele a gyorsvonat az ismeretlen állomás felé.

Egy órával azután, hogy a vonat elhagyta a kis felvidéki várost, megszabadult az izgalmtól is. Kiállott a kocsifolyosójára, s harci indulókat dobolt a fagyos üvegtáblán.

— Hogy lehettam én ideges, veszekedett önmagával. Hiszen nekem teljes huszonnégy óráim van. Holnap vasárnap lesz, nem keresenki a hivatalomban.

Megnyugodott gazember lelkiismerettel ült vissza a kocsipuha ülésére, s szivarra gyújtott. Ahogy a füstkarikák felfele szálltak a levegőbe, eszébe jutott a pénztárnok. Most már megvetéssel gondolt reá.

— Az ostoba. Már régen Amerikában lehetne. Mert a harmadik ut biztos és detektívementes.

vényjavaslatot s az 1897: XXXV. t.-c. alapján a minisztertanács hozzájárulásával a központi statisztikai hivatal 1904. évi munkatervét nyújtotta be.

A miniszter hangsúlyozta, hogy a munkaterv magában foglalja az adatgyűjtést is, amely a választási jognak újból való szabályozása céljából szükséges. Ezután bemutatta a rákbetegségekre vonatkozó adatgyűjtés elrendelésére vonatkozó rendelkezését s több apróbb jelentést tett meg.

Plósz Sándor igazságügyminiszter javaslatot terjeszt be a *főudvarnagyi bíróságról*.

Utána Nyíri Sándor honvédelmi miniszter állott fel. A jobboldal nagy éljenzése közben bemutatta a *katonai nevelintézetekben* levő magyar alapítványi helyek szaporítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Következett:

Tisza István: Van szerencsém egy törvényjavaslatot beadni

a vármegyei tisztviselők fizetésrendezéséről; a községi és segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról;

az állami anyakönyvek 1894. XXXIII. t.-c. módosításáról.

Ez a javaslat az anyakönyvezésnek inkább adminisztratív részével foglalkozik s az anyakönyvvezést közelebb akarja hozni a községi jegyzői hivatalhoz. Célszerűnek tartaná egy ad hoc-bizottság kiküldését, amely előzetesen tárgyalná.

Bemutatja továbbá az országgyűlési képviselők 1905. évi névsora kijavítására vonatkozó javaslatot.

Ezek azok a javaslatok, melyeket a jelen pillanatban beterjeszthet. De már legközelebb benyújtja az új *beruházási* törvényjavaslatot, mely a gazdasági produktív kiadások tekintetében nagy tulkiadásokkal jár. Az *államvasúti alkalmazottak* fizetésére vonatkozó javaslat is legközelebb a Ház elé kerül, s megemlíti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősen dolgozik egy törvényjavaslaton, mely a felekezeti néptanítók javadalmazását lényegesen emeli és a népiskolák kötelező magyar tanítási nyelvét is elrendeli. Az utóbbi törvényjavaslat természetére indokolja, hogy az egy ankéten is beható tárgyalásra kerül.

Elnök: A napirend előtti felszólalások előtt még reflektálni kíván *Polónyi Géza* tegnapi felszólalására s megjegyzi, hogy a parlamenti bizottság jelentésének tárgyalására fix terminus sohasem volt kitűzve.

Az interpellációs könyvbe négy interpelláció van bejegyezve.

A Ház most áttér a napirend előtti felszólalásokra.

(A bécsi minisztertanács.)

Holló Lajos: Hosszas felszólalásban fejtegeti, hogy mennyire helytelen dolog volt a bécsi minisztertanács. Szólo ebben közjogi veszedelmet s olyan precedenst lát, amely végzetes lehet. Tiltakozik az ellen, hogy szokássá legyen immár, hogy közös minisztertanácsokat tartsanak a közös külügyminiszter elnöklése alatt. A minisztertanács is, a delegáció is teljesen a centralisztikus törekvéseket szolgálja s amíg ez így lesz, addig Tisza ne remélje, hogy itt kormányozni engedik. A miniszterelnök nem tartotta meg programját s elárulta a kilences bizottság programját. Tisza szereplése szánalmas és lealázó volt a delegációban. Ilyen körülmények közt az Ugron-párt nem teljesítheti Tisza kérését a leszerelésre nézve. *A harc folyani fog tovább.*

Tisza István gróf: Rövidesen akar felelni *Holló* felszólalására. *Holló* azt mondta, hogy a miniszterelnök tettel és mai kijelentései nem fedik ígéreteit. A kormány három hónappal előttr vette át az ügyek vezetését s azóta programjából megvalósította a tisztviselés reformját. Hogy a program másik két pontját nem valósította meg még, ebből nem lehet szemrehányást formálni a kormány ellen. A kormány ma újból kijelenti, hogy a program két hát-

— Hja, azt én is szeretném tudni — válaszolt a bíró. Csak hogy az inkvizíció eszközeit már nem alkalmazhatjuk. Szép szóra pedig nem vall a gazember.

A gazember mégis vallott. Este kilenc órákor hívatta a vizsgálóbíró és előadta a pénzt az utolsó ezerkoronásig. Hogy hol rejtette el, nem vallotta be.

A vizsgálóbíró magához vette a sikkasztó elegáns börtárcáját. Ősdi épületben volt a hivatala, a melyen a szél is vígan keresztül fűtyölt. Nem merete öreg vasszekrényére bízni a bankjegycsomót. Hazavitte. Háromszáz új ezerkoronást. A börtárcába beillesztve érdekes látványosság ez olyan embernek — a ki ha két-száz évig lateinereskedne, sem kereshetne ennyi pénzt.

A bíró érdeklődve nézte a vadonat új ezerkoronásokat. Megsimogatta egyiket, másikat aztán gondosan elhelyezte ismét a tárcában. Rá gondolt a sikkasztóra, aztán mosolyogni kezdett.

— Érdekes, milyen különös hévvel magyarázta nekem a szökés harmadik útját az a gazember. A harmadikat és a legbiztosabbat. Mintha mondotta volna; erre tessék elsétálni azzal a kis összeggel, a melyet én tölem elszedt az igazságszolgáltatás ereje. Persze jó lett volna háromszázezer koronával az új világba elvitörlni. Háromszázezer koronával. . . Mondhatom nem is olyan kis összeg. Én például gondolni se gondolhatok arra, hogy valamikor ilyen összeg birtokos tulajdonosa leszek.

ralévő pontjára nézve az oblitót vállalja és tarja. Amit Holló a delegációról és a minisztertanácsról mondott, erre nézve szólónak a következő megjegyzései annak:

Azt mondani, hogy a delegáció átlépte hatáskörét, teljesen fölösleges, mert a delegáció tanácskozásai csak a költségvetésre s az evvel szellemileg egybefüggő kérdésekre terjedt ki. Az, hogy a delegáció termében miként ülnek a magyar miniszterek, ez olyan gyerekes kérdés, melyre reflektálni fölösleges. (Zaj az Ugron-párton.)

Bartha Miklós: Miért nem ül jól a karzatra? (Zaj a jobb oldalon.)

Tisza István gróf: A mi azt a kifogását illeti, hogy az osztrák kormánynak befolyása van a magyar válságokra, azt jegyzi meg, hogy a magyar alkotmány sokkal jobb kezében van, semminthogy ilyen mondani lehetne. Ez különben is meggyanusítása. (Nagy zaj az Ugron-párton.) A harmadik sérelme Hollónak a Bécsben tartott közös minisztertanács. Fölvilágosítja Hollót, hogy a közös minisztertanács nem hoz határozatot, hanem csak megbeszél olyan ügyeket, melyekben egyöntetű eljárásra van szükség. (Zaj a baloldalon.)

(Egy kis vihar.)

Kubik Béla: Csak fájdalommal konsztatolom, hogy magyar miniszterelnök mond ilyen. (Nagy zaj.)

Tisza István: Ez a fájdalom csak jellemzi azt a szellemi nivót, melyről a képviselő ur a kérdést nézi. (Zaj.)

Kubik Béla: Gorombáskodni tud! (Zaj.)

Tisza István: Elmondja, hogy az idő rövidsége miatt tartották Bécsben a minisztertanácsot.

Bartha Miklós: Ez cinizmus! (Zaj a jobb oldalon. Fölkialtások: Ezt meri Bartha mondani? Bartha?!)

Tisza István: Vitatja, hogy a közjog szerint a minisztertanácsnak Bécsben is, sőt külföldön is szabad összeülnie. (Nagy zaj a baloldalon.)

Rákosi Viktor: Mátyás király is tartott Bécsben minisztertanácsot. De másként! (Derűtség.)

Tisza István: Ennyit akart elmondani Holló támadásaira. (Éljenezés jobbról.)

(Az elnöki széklet Feilitzsch Arthur br. foglalja el)

Holló Lajos: Személyes kérdésben válaszolt. Tiszának s tiltakozik az ellen, hogy a minisztertanács külföldön is megtartható.

(Szószálhasogatás.)

Günther Antal: Megdöbbenette a miniszterelnök közjogi elmélete. A minisztertanács jogi személy s annak állandó székhelyi kell bírnia. Ez az állandó székhely pedig Budapest. Ilyen elméletek hirdetőjében világos, hogy nincs elegendő közjogi érzék ahhoz, hogy a kibontakozást megtalálja. (Helyeslés a baloldalon.)

Tisza István: Csodálja, hogy a Háznak egy olyan komoly tagja, mint Günther Antal, az országnak olyan válságos helyzetében ilyen gyerekesen frivol dolgokkal foglalkozik. (Nagy zaj balról. Fölkialtások: Rendre! Rendre!)

Elnök: (csönget) Csöndet kérek! Az elnökség tudja a maga kötelességét. (Egyre tartó nagy zaj. Rendre! Rendre!)

Günther Antal: Személyes kérdésben szólok föl. Nem érti, hogy a miniszterelnök miért nevezte az ő komoly és tárgyilagos okfejtéseit frivol gyerekeseknek. Ha a miniszterelnök törvénytelenül jár el s azt frivolan védelmezi ne csodálja, ha támadják.

Tisza István: Abban nem lát tárgyilagosságot, ha Günther úgy vitatkozik, hogy közjogi érzékének hiányában keresi a kibontakozás akadályát.

Kubik Béla: Személyes kérdésben utasítja vissza a miniszterelnöknek az ő szellemi nivójára vonatkozó megjegyzését.

Tisza István: Nem Kubikra mondta ugyan de ha magára veszi Kubik, erről igazán nem tehet. (Derűtség jobbról.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szól. Olay Lajos ismételt mentelmi bejelentést tesz Khuen-Héderváry Károly gróf ellen. A mentelmi bizottságnak egybenhívását kéri, hogy az ítéljen Khuen-Héderváry fölött, a ki a

képviselők törvényhozói jogainak szabad gyakorlása ellen intézett merényletet.

Feilitzsch alelnök a bejelentést átleszi a mentelmi bizottsághoz.

Egyben bejelenti, hogy husz képviselő zárt ülést kért, a melyet el is rendel. A zárt ülés lefolyásáról a Vázsonyi Vilmos interpellációjáról lapunk más helyén közlünk tudósítást.

(Interpellációk.)

Vázsonyi interpellációja után

Szederkényi Nándor egy árvíz-sérelem dolgában interpellálta Tallian Béla földművelési minisztert, a ki azonnal, megnyugtatóan válaszolt.

Rákosi Viktor a belügyminisztert interpellálta a miatt, hogy a Kolozsvári színház építésének, mellőzve a magyar építészeket, bécsi színházépítő céget bíztak meg.

Tisza István azonnal válaszolt. A magyar építészek jogos érzékenységét méltányolja, azonban, ugymond, a jelen konkrét esetben ez igaztalanul nyilvánul.

Krasznay Ferenc a választási reform állása dolgában interpellálta a miniszterelnököt.

Tisza István gróf erre is nyomban válaszolt. Kijelentette, hogy a választói jog kiterjesztése dolgában elfoglalt álláspontjához változatlanul ragaszkodik.

Ezzel az ülés véget ért.

A házadó revíziója.

(Országos mozgalom aradi kezdeményezésére.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Még a múlt év folyamán történt, hogy Lócs Rezső városi tanácsnok kezdeményezésére elhatározta Arad város törvényhatósága, hogy a házadótörvény revíziója iránt felír a törvényhozáshoz, s egyben az összes törvényhatóságokat hasonló intézkedés megítélésére hívja fel. Erre az intézkedésre pedig az bírta a várost, hogy míg a városi házakat házbéradó terheli, addig a nagyközségekben házosztályadót fizetnek; e két adónem különbsége folytán pedig könnyen előállhat az az anomália, hogy a városban levő földszintes viskók ugyanannyi, vagy még több adót fizetnek, mint a nagyközségekben fekvő kastélyok. A házadótörvény revíziója iránt a törvényhozáshoz intézett felirat tehát a házbéradó leszállítását célozza; de miután ez az állami költségvetést erősen megrövidítené, az ez által származott hiányt a házosztályadó arányos felemelésével pótolandónak tartja ez a felterjesztés.

A felirat azonban a közbejött exlexes állapot és obstrukció miatt csupán addig jutott, hogy kiadták a kérvényi bizottságnak. Azóta már több törvényhatóság küldött a Házhöz pártoló feliratokat e tárgyban, de egyelőre eredmény nélkül.

Nemsokára valószínűleg Kecskeméten fogják megtartani a polgármesterek országos értekezletét. Ezen az értekezleten ismét szóvá teszik a házadó revízióját, s e célból ott terjedelmesen fogják ismertetni. — valószínűleg felolvasás alakjában — az egész mozgalmat. E célból Arad városa ma felhívta az összes városi törvényhatóságokat, hogy azon felirataik szövegét, amelyekkel a szóban forgó javaslatot pártolták a törvényhozásnál, másolatban küldjék be. Erre azért van szükség, hogy a polgármesterek országos értekezletén tartandó felolvasásban az egyes városok speciális érdekei és speciális okai is fel legyenek sorolva, amely érdekek vagy okok alapján pártolólag állottak Arad város felirata mellé.

Az ország összes törvényhatósági joggal felruházott városának polgármestereiből alakult értekezlet állásfoglalása mindenestre nagy

sulyt fog adni a feliratnak; erre különben nem is lesz nagy szükség, mert értesüléseink szerint a miniszteriumban készen fekszik a házadó revíziójáról szóló törvényjavaslat, amely azonban időtlen ideig nem fog a Ház elé kerülni.

TÁVIRATOK.

A török bolgár konfliktus.

Konstantinápoly, márc. 2. Törökország és Bulgária között folytatott tárgyalások, melyek eredményes befejezésre engedtek következtetést, az elmúlt napokban Törökország részéről elbűvözött különböző nehézségek folytán fennakadtak.

Szofia, március 2. A kormányhoz közel álló körökben azt beszélnek, hogy a macedóniai csendőrség szervezésére hivatott bizottság teljesen kiszolgáltatta a csendőrséget Törökországnak, jöllehet Ausztria-Magyarország s Oroszország képviselői tiltakoztak ez ellen. Di Georgis tábornok és katonai kísérete két hét múlva fogja elfoglalni állását.

Szofia, március 2. Törökország folytonos háborus készülődéseit Bulgáriában nagy aggodalommal kísérik. A lakosság el van keseredve a miatt, hogy a kormány egyre tárgyal és békes megoldást keres, viszont hivatalos körökben az a vélemény, hogy Bulgáriának minden áron időt kell nyernie.

Vasut Orosz- és Törökország között.

Konstantinápoly, március 2. Oroszország igyekszik utóbbi időben létesíteni a Törökországal való vasuti összeköttetés régi tervét. Tegnap mutatták be a nagyvezérnek a Pireusz-Larissa vasut ideérkezett képviselőit. A nagyvezér kijelentette, hogy a vasut ügyét megvizsgálják. Tekintettel a Törökország és Görögország között fennálló jó viszonyra, lehetséges az egyezmény megkötése, a vasuti csatlakozás rövid időn belül való létesítése azonban nem valószínű.

Az aradi Kossuth-szobor helye.

Irta: Steiner József.

Arad, március 2.

Két évvel ezelőtt Olaszországot járva, igazán lélekemelő hatással volt reám az, hogy minden valancire való városban ott láttam a nagy Garibaldi szobrát. De valahányszor a nagy Pirovinges egy-egy szobrát láttam, mindig eszembe jutott egy másik nagy ember, lélekben, hivatásban, dicsőségben tejtstvére Garibaldinak: a mi Kossuth apánk, a ki nek eddig a magyar csak szívében emelt szobrot.

Azóta lelepleztünk már egy-két Kossuth-szobrot és most forr, buzog a lelkesedés az aradi: a nagy hely dicső emlékéhez, és a nemes emlékezés dicsőségéhez méltó Kossuth-szobor felállítása iránt.

Arad, — mint már többször szóvá tettem — nem tervszerűen fejlesztett város, és így az ily nagyszabásu momentum elhelyezésére szolgáló hely nem önmagától adódik, hanem keresni kell.

A legszebb teret, ha Kossuth még élne, maga is annak a szobornak száná, mely azt a szent eszmét, melyért ő is küzdött, testesíti meg.

A Szabadság tér után pedig a legméltóbb hely az a négyszög, mely a Csanádi-palota, kincstári hivatal ház és városház által van behatárolva.

Ha a Millenium-vendéglő épületét és az utána következő házat hátrább lehetne tolni vagy ötven méterrel, — mivel éppen nem mondok lehetlent, — úgy a szobor helyéül

legjobbnek az ut tengelyét tartanám, de mivel ez pénzügyi szempontból (és nem technikaiból) egyelőre lehetetlen, legszebb helynek a Város-háza tengelyvonalának és járda belső vonalának metszés pontját hiszem.

Ezen a helyen, úgy elhelyezve a szobrot, hogy a kocsik le és felhajtás tőle jobbra és balra, a gyalogközlekedés pedig előtte lehető legyen, legmértőbben lehetne egy monumentális arányú, de nem túl nagy emléket elhelyezni, annélkül, hogy akár a környezetet rontaná, vagy hatása az által rontatnák.

Ott a fórumon, egy kissé emelt, dombos előépítményen legszebb helye volna Kossuth-apánk nagy emlékének és a legjobb arra nézve, hogy minél többször és minél többen süvegelhessük meg.

A legutóbbi adományokról a következő kimutatást közöljük:

Friedmann Ignácné 1 korona, Magyarvárosi polg. jótékony asztaltársaság 28 korona, Weisz Márton 4 korona, Sugár Jenő dr. 225 sz. gyűjtőív. 50 korona, Opravil Dezső 115. sz. gy. iv 2 korona, Weisz Vilmos 228. sz. gy. iv 9 korona, Pataki Sárika Koch-menyegzőn 6 korona, Hajdu József vadász isk. gyűjtése 2 korona, Levelező-lapokból 130—148 42 11 korona, Jókendv aszt. társ. 5:50 korona, Jókendv aszt. társ. egy tagja 20 korona, Horváth József 1 korona, Levelező lapok 144—148. 14:34 korona, Bejczy Arpád-Klementisz László 2 korona, Klein Ignác 20 korona, Singer Mihály fillérei 1 65 korona, Kovács Ilona Bécsből 2 korona, Groszmann és Schwarz 1:10 korona, Alsós partitöbblét 40 fillér, Leopold Zsiga és Fischer Jenő 4 korona, Weinberger Ferenc 5 korona, Ormos Ede Makóról 2 korona, Müller Károly jegymegvás 2 korona, Frizzó-estély jövedelme 132 94 korona, Somlé-Schwarz piquet 72 fillér, Nika Ignác 138. sz. gy. iv 48 70 korona, Neumann Sándor Budapestről 1 korona, Levelező-lapokból 149—154. 15:80 korona, Domonkos-Magyar fogadás 40 fillér, Schlésinger Mariska színielőadás 8 korona, Persely-többlét 3:61 korona, Moskovicz Izidor 1 korona, Banovicz Arpád Ujarad 1 korona, Farkas Abraham 2 korona, Färber Vilmos 2 korona, Fűredi Adolf Csermó 1 korona, Lócs R. és társa 5 fillér, Levelező lapokból 155—161. 18:32 korona.

Az aradi vasutasgyűlés epilógusa.

(Interpelláció a parlamentben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2.

Az államvasuti tisztviselőknél és alkalmazottaknál vasárnap, Aradon tartott gyűlésen éles hangú felszólalások kerekében tették szavá Pottýondi Gusztáv szombathelyi Máv. üzletvezető eljárását, a ki az aradi gyűlésre küldött tisztviselőknél nem adott szabadságot, s így megakadályozta azoknak a gyűlésen való részvételét.

Az aradi gyűlésen elhangzott panaszt Vácssy Vilmos szavátette a képviselőház mai ülésén, interpelláció alakjában, a melyet Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterhez intézett. Az interpellációról a következő tudósítást vesszük:

Vácssy Vilmos kéri a kereskedelmi minisztert: van-e tudomása arról, hogy a szombathelyi Máv. üzletvezető minden komolyabb ok nélkül megtagadta a szabadságot ama két szolgálatvezető tisztviselőtől, a kiket a szombathelyi huszonnégyes bizottság akart a vasutasok aradi gyűlésére kiküldeni, holott a zágrábi, szegedi és debreceni üzletvezetőségek kiküldötti képviseltethették magukat ezen az aradi gyűlésen. Kéri, hajlandó-e a miniszter a az üzletvezető ezen eljárását megvizsgálni és szándékos-e gondoskodni arról, hogy a törvény és fejelem korlátain belül a vasutasok szabadon folytathassák mozgalmukat.

Az interpellációt kiadták a kereskedelmi miniszternek, a ki arra ma még nem felelt. A főváros vasuti köreiben élénken foglalkoztak az interpellációval.

SPORT.

+ Aradiak a budapesti birkózóversenyen. A következő nyilatkozat közlésére kértünk föl: Tekintetes Nagy Sándor urnak az aradi tornaegyesület titkár-művezetőjének. Alulírott mint az Aradi Athletikai Club titkára s a Magyar testgyakorlók köre által 1904. évi február hó 28. án Budapesten rendezett országos birkózóverseny elnökségének tagja az „Arad és Vidéke” február 28. iki számában megjelent közleményére ti-ztelettel értesítem, hogy míg Láng Oszkár ur nem lévén tagunk, általunk be nem nevezetett s csakis mint az Aradi Tornaegyesület tagja indulhatott versenyen, addig Odry Zoltán ur, min-hogy saját kérelmére általunk is beneveztetett, a kezében levő hivatalos program s a verseny elnökség határozata folytán a mind két egyesülettől elfogadott nevezések alapján a versenyen az Aradi Athletikai Club és az Aradi Tornaegyesület, tehát mindkét egyesület tagja gyanánt szerepelt. E körülményt további félreértések kikerülése végett szíves figyelmébe ajánlja: Ifj. Vas Gusztáv, az aradi atletikai klub titkára.

Az orosz-japán háború.

(Kína beavatkozása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2.

A harctérről ma sem érkezett lényegesebb hír. Egy kisebb mérvű szárazföldi ütközet a harctér legnagyobb eseménye. Sokkal jelentősebb fordulatot jeleznek azok a táviratok, amelyek azt jelentik, hogy Kína erősen készül a semlegességből kilépve, a japánok segítségére sietni. Ha ennek a híradásnak komoly alapja van: az orosz hadseregnek Mandzsuriában amugy is erősen megnehezített állása tarthatatlanná válik. Ez a beavatkozás esetleg döntő jelentőségű lehet a háboruban, mivel a hosszúságú ut és a rendkívüli hidegek által tökéletesen elcsigázott orosz hadsereg így is közel van a teljes demoralizációhoz; és ha ehhez még hozzájárul az, hogy egy ellenség helyett kettőt talál szemben magával, a szárazföldön a japánoknak nyert ügyük van. Hogy pedig a tengeren sem áll valami rózsásan az orosz hajóhad helyzete: az nyilvánvaló.

Mai távirataink a következők:

A port-arthuri helyzet.

Pétervár, március 2. A Brsevia Vjedomoszti Fort-Arthur parancsnokának napi-parancsáról irván, azt mondja, hogy Stössel szavai villámszerűen megvilágítják Port-Arthur helyzetét, mely bár igen veszélyes, de megsem reménytelen. Minden nappal több lesz a kilátás az ellenség teljes visszaszorítására. A parancsnok bátor szavai hű kifejezése az orosz hadsereg és nép szellemére. A Novoszti Port-Arthurt a világ legerősebb várának mondja.

Borossó, március 2. Pétervárról jelentik a Schlesische Zeitungnak: Az oroszok helyzete Port-Arthurban tarthatatlan. Az összelődözött Retvizán, mely elzárja a kikötő bejáratát nagyobb hajók számára, nem lévén megjavítva, nem távolítható el arról a helyről, a hol áll és az egyetlen sorhajó, mely mint álló bástya résztve-

het a küzdelemben. A többi hajók el vannak fogva és így a tovább folytatandó küzdelemben nem számítanak. A torpedónaszádokról eddig ugyszólván alig esett szó és azt kell hinni, hogy nincsenek löszerek. Oroszországnak tehát csak három cirkálóhajója van működőben: a Bujan és a Novik, valamint az Askold, melyeket gyorsan megfoltcztak. A legutóbb érkezett hírek szerint a japánok múlt hétfői támadásakor ezt a cirkálóhajót is súlyosan megsértették.

Sanghai, március 2. Port-Arthurból érkezett hivatalos jelentés szerint apálykor japáni torpedónaszádot láttak, a mely a kikötőben megfeneklett.

Harc a szárazföldön.

London, március 2. A Daily Telegraphnak jelentik Tokióból tegnapi kelettel: A japán hadügyminiszteriumtól közzétett jelentés szerint az An-Dsu és Pjong-Jang között megverték az orosz lovasságot. Korea e részének lakossága folytatja rendes foglalkozását.

London, márc. 2. A Daily Chronicle jelentő Szjőulból tegnapi kelettel: A japánok és oroszok ütközetében, mely vasárnap délelőtt 9 órakor Pjong-Jang északi kapujától mintegy száz jandnyira folyt le, csak kevés lövés történt, mire az oroszok két sebesült kozákot vive magukkal, visszavonultak.

Pétervár, márc. 2. Vladimirovics Boris nagyherceg mint parancsörtszt Linevics tábornok főhadiszállására megy.

Melyik a harckeverő?

London, márc. 2. Szemben a február 18-án és 20-án megjelent orosz kommünikékkal a japán követség azt közli, hogy Japán fenntartja továbbra is amaz állítását, hogy Oroszország 1903. április óta folyton lényegesen erősítette keletázsiai szárazföldi és tengeri haderejét. Ez bizonyítéka annak, hogy Oroszország nem óhajtott békés tárgyalásokat, hanem Japánt megadásra akarta kényszeríteni tulságos katonai erejével. Január második felében Oroszország még nagyobb hadi tevékenységet fejtett ki. Január hó 21-én két zászlóalj gyalogságot és egy kozáccsapatot küldöttek Port-Arthurból Dalniba. Január 28-án elrendelte Alezejev tengernagy, hogy a csapatok Jalu környékén készülődjenek háborúra. Mivel hogy Japán látta, hogy a helyzet nem enged halogást, kénytelen volt megszakítani a diplomáciai érintkezést. A felelősséget a kihívásért, tehát legnagyobb részben Oroszország viseli. Japán értesítette Oroszországot február hó 6-iki ama döntéséről, hogy a tárgyalásokat megszünteti és önállóan akar eljárni.

Az orosz hajók.

Port-Said, március 2. Az ideérkezett öt orosz torpedónaszád folytatta útját Algir felé. Ezeknek hír szerint az a feladatuk, hogy a földközi tengeren ellenőrizzék a csempézeket. Ezeket a hajókat hír szerint az Aurora követi.

Pétervár, március 2. A Novoje Vremja sugalmazott közleményt hoz, amely szerint a kormány több ajánlatot kapott különösen Angliából és Amerikából a japán kereskedelmi hajók elfogására szolgáló hajók felszerelésére nézve. Azonban az orosz kormány ezeket az ajánlatokat visszautasította.

Az özvegy cárné üdvözlése.

Pétervár, március 2. Az özvegy cárné Skrydlow tengernagyhoz a következő táviratot intézte:

Fejezze ki fekete-tengeri hajóhad legénységének üdvözléssel együtt ama meggyőződésemet, hogy emlékezve a szinopei és szebasztopoli dicsőséges napokra, szükség esetén a hazáért küzdve inkább elpusztulnak, mintsem elveszítsék Szent András lobogóját.

Pétervár, március 2. A *Ruszkij Invalid* Szuhotin tábornoknak a külügyminiszterhez küldött táviratát közli. Hosszu utam közben — ugymond — több csapatot láttam. A szállítás a legnagyobb rendben történt. A katonáknak meleg ruházatuk van, Cseljabinszkben a kerület katonai főnöke szigorúan ellenőrzi, hogy a katonáknak megfelelő meleg ruházatuk van-e.

Kína háboruba keveredik.

Sanghai, március 2. Itt általában azt hiszik, hogy *Kína rövid idő múlva belekeveredik a háboruba.* A kínai csapatok folyton nyomulnak észak felé. Az arzenálokban és a löpörgyárakban sietve dolgoznak. A mozgósított csapatokat sűrű egymásutánban indítják a Piangjen vidékére, hogy ott a Jangce haddal egyesüljenek.

London, március 2. Az itteni kínai követ tanácskozott *Landsdowne* márkival, aki komolyan figyelmeztette a diplomatát arra, hogy annak nagyon súlyos következményei lehetnének, ha Kína nem őrzi meg szigorúan semlegességét.

London, március 2. A *Daily Telegraph*nak jelentik *Tiencinből*: Az észak-kínai angol csapatok parancsnoka *Tontrisz* tábornok, *Cowen John*, a *China Times* szerkesztője ellen vádat emelt rendezavarásra való izgatás miatt, mert *Cowen* egyik cikkben bizony kemény szavakban hányt a oroszok szemére, hogy védtelen japánokkal kegyetlenkedtek. A törvényszék úgy döntött, hogy *Cowen* adjon biztosítékot arra nézve, hogy jövőre korrektül fog viselkedni. A szerkesztő ezt *megtagadta*, és ragaszkodik ahhoz, hogy van joga bírálatokat gyakorolni. Azt hiszi, hogy meg fogják gondolni eltoloncolását. Más verzió szerint nem *Tontrisz* emelte a vádat, hanem a kínai hatóságok.

Sanghai, március 2. A kínai kormány elrendelte a jancsekiangi hajóhad mozgósítását is.

Csifu, március 2. Az itt dühöngő óriási tengeri vihar lehetetlenné teszi a hajók mozdulatait.

Japán adófelemelése.

Tokio, március 2. Az általános választások teljes rendben folytak le. A holnap megjelenő császári rendelet az országgyűlést e hó 18-ára rendkívüli ülészsakra hívja egybe. A tíz napig tartó rendkívüli ülészsakon tárgyalásra kerülnek a földadónak másfél százalékkal való felemléséről és a jövedelmi adónak megkettőzéséről szóló törvényjavaslatok.

MULATSÁGOK.

(=) **Purim-bál Pankotán.** Az ez évi mulatságok között legjobb sikerűnek lehet nevezni a múlt hó 27-én megtartott purim-bált. Nem hiába fejtett ki *Kaufmann Ignác* főrendező társaival oly nagy buzgalmat, fáradságuk meg is termette gyümölcsét, mert az izr. templom alapjára több mint 500 korona bevételük volt. A mulatságon a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Kaufmann Ignácné védnök, dr. Abonyi Henrikné, Beck Adófné, Braun Edéné (Duud), Fericsán Jánosné (Agris), Fracilla Sándorné (Agris), Fried Mórné, (Kurtakér), Fischer Kálmáné (Draucz), Grósz Pálné (Agris), Grósz Ignácné (Kur-

takér), Gregus Józsefné (Agris), Haasz Albertné, Hamburger Jakabné (Agris), Havaletz Dénesné, Irányi Mórné (Zaránd), Izsák Abrahámné (Ternova), Kollin Józsefné (Duud), Kádár Józsefné (Berza), Kollis Ignácné (Ternova), Krausz Józsefné (Duud), Lengyel Sándorné, Lengyel Gézané (Agris), Márton Zsigmondné, Dr. Neumann Mihályné (Világos), özv. Nagy Imréné, Néczin Tódorné, Pollák Mórné (Világos), Perl Ignácné, Schwarcz Gézané (Zaránd), Stengl Bernátné (Agris), Sebők Istvánné, Singer Adófné (Szöllős), Schreyer Lászlóné, Weiszbrum Zsigmondné, Welber Jakabné, Wolf Adófné (Draucz.)

Leányok: Boskovitz Sarolta (Kunagota), Braun Mariska (Duud), Fried Malvinka (Kurtakér), Hamburger Irma (Agris), Havaletz nővérek, Irányi nővérek (Zaránd), Izrael Mariska, Izsák Szeréna (Ternova), Kesztenbaum nővérek, Kollin Rózsi (Ternova), Lóvi Irén (Muszka), Márton Fánika, Nagy nővérek, Reieh Jozefin (Ternova), Stengl Rózsáné (Agris), Stern Irén (Muszka), Szabados Erzsike (Szöllős), Wolf Irén (Draucz.)

A tornaegyesület köréből.

(Új tagok. — A torna és vívóórák látogatása. — A pénztár állapota. — Az aradi országos tornaünnep. — Az egyesület új zászlója. — Az evezős alosztály szervezése. — A temesvári tornaünnepély.)

Arad, március 2.

Az *Aradi Tornaegyesület* tegnap este tartotta meg rendes havi gyűlését az állami főreáliskola tanári gyűlés-termében, melyen *Steinitzer Pál dr.* alelnök elnökölt. A közgyűlés óta első gyűlése lévén a választmánynak, az alelnök melegen üdvözölte első sorban a választmánynak új női tagját *Boros Dóra* urhölgyet, azután a többi új tagokat s különösen most az országos tornaünnepély küszöbén kitartó és lelkes munkásságra kérte fel őket.

A következő új tagokat vette föl a választmány, kik nagyobbára az alakítandó evezős alosztály kedvéért léptek be: *Földes Béla*, *Haglaner György*, *Horváth Frigyes*, *Pichler Fülöp*, *Flam Lajos*, *Bauer Béla*, *Benedek Árpád*, *Kintzig Kópár Ferenc*, *Inger Károly*, *Auszterweil László dr.*, *Auszterweil Géza*, *Mendiak Béla*, *Frankl Ottó*, *Krausz Gyula*, *Parecz István*, *Bauer Géza*, *Éles Géza dr.*, *Marsien Jusztin dr.*, *Sztanity György*, *Vally György*, *Salgó Miksa dr.*, *Fischer Aladár*, *Hutis Soma*, *Róth Zsigmond*, *Jankó Gyula*, *Neuman Alfréd*.

Nagy Sándor titkár-művezető a torna és vívóórák látogatásáról tette meg ezután jelentését, mely szerint február havában a női tornaszakosztályban volt összesen: 13 torna óra, részt vett e 13 órában összesen 328, egy órában átlag 25 női tornász. A férfi tornaszakosztályban tartatott összesen 12 torna óra, részt vett e 12 órában összesen: 374 férfitornász, egy órában átlag 31. A vívó szakosztályba, volt összesen 11 vívóóra, részt vett e 11 órában összesen 200, egy órában átlag: 18 vívó. E szép eredményt a választmány örömmel vette tudomásul.

Kömüves József pénztárnok jelentése szerint készpénz maradvány az 1903-ik évről 10659.81 korona. Befolyt január és február hónapban 776 korona, adomány 140 korona, összesen 916 korona. Kiadás 507.84 korona, készpénz maradvány: 11068.47 korona. Pénztárnok jelentését a választmány szintén tudomásul vette.

Steinitzer Pál dr. alelnök tett ezután jelentést az aradi országos tornaünnepély előkészületeiről. A különböző szakbizottságok már megalakultak, azoknak elnökeit személyesen kérték fel, akik a legnagyobb készséggel ígérték meg szíves közreműködésüket. A fogadó és elszállásoló bizottság elnöke *Kovács Vince*, a műszaki bizottságé *Virág Lajos*, a pénzügyi bizottságé *Heinrich Sándor*, az egészségügyi bizottságé *Posgay Lajos dr.*, a zászlófelavatási bizottságé *Péterffy Antal*, a rendfentartó bizottságé *Sarlott Domokos*, a vigalmi bizottságé *Kabdebó János dr.*, a sajtóügyi bizottságé *Tiszti Lajos*. Mindeme bizottságok teendőinek körvonalazására az alelnök tájékoztató utasításokat dolgozott ki, melyek az összes bizottsági tagoknak nyomtatásban kiosztatnak.

Steiner József műépítész, választmányi tag mutatta be ezután az új zászló tervezeteit,

mely speciális magyar stílusú díszítménnyel s egy daliás tornász alakkal van tervezve, ki kezében palzsot tart s azon az egyesület jelszava és alakulási évszáma van felírva. Az igen cinos és tetszetős tervezet mindenkinek megnyerte a tetszését s átadták a zászlóbizottság elnökének, ki ennek alapján fogja a pályázatot kihirdetni.

Fényes Iván dr. terjesztette elő ezután az evezős alosztály ügyében tett tanulmányát, mely gondos és mindenre kiható jelentést a választmány örömmel vette tudomásul s *Fényes Iván dr.* elnöklete alatt *Steiner József* és *Kell Lajos* tagokból álló bizottságot küldött ki, hogy az előkészítő munkálatokat sürgősen megtegyék, hogy az évad megnyitásával az alosztály működését haladéktalanul megkezdhesse.

Ezzel kapcsolatban *Nagy Sándor* titkár-művezető jelentette, hogy az *Auszterweil Géza* által ajándékozott csónak *Zürichből* megérkezett, melynek szállítása költségét a választmány kiutalványozta s a közgyűlés felhatalmazása alapján 2000 koronáig terjedő költséget szavazott meg az evezős alosztály költségeinek fedezésére.

Felolvastatták a *Temesvári Tornaegylet* átiratát, melyben a folyó évi március hó 12-én tartandó dísztornázásukra az *Aradi Tornaegyesület* barátságos hangon meghívják. A választmány elhatározta, hogy azon esetben, ha a tornaünnepély este 8 órakor kezdődik s az aradi tornászok a délutáni vonattal beérkezhetnek, úgy *Steinitzer Pál dr.*, *Nagy Sándor* és *Fényes Iván dr.* vezetése alatt egy 12 tagból csapattal átmennek.

Jász Géza országos tornaszövetségi titkár jelentette, hogy a füles lapda versenyre 51 egyesület nevezett, ezek: az *Aradi Tornaegyesület*, a *Budapesti Torna Club*, a *Budapesti III. kerületi torna- és vívóegylet* az *Eperjesi Tornaegylet* és a *Magyaróvári Gazdasági Akadémiai Athletikai Club*, tehát az ország legerősebb füleslapda játszó csapatai.

Ezután felolvastatták az időközben beérkezett ügyiratok, mely után a gyűlés véget ért.

A gyűlésen *Steinitzer Pál dr.* elnöklésével jelen voltak: *Boros Dóra*, *Szél Ernő*, *Darányi János*, *Nagy Károly*, *Fényes Iván dr.*, *Steiner József*, *Szántó Mihály*, *Kell Lajos*, *Petrysin Gyula*, *Alt János*, *Kömüves József*, *Ziffer Sándor* és *Nagy Sándor*.

A szabadság ünnepe.

(Március 15. Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Az idei március 15-iki hazafias ünnepély sorrendjét állapította meg ma délután a hazafias ünnepélyeket rendező bizottság, mely *Kovács Vince* elnöklése alatt tartotta meg értekezletét a polgári fiúiskola egyik helyiségében.

Az idei szabadságünnep is mindenesetre lesz olyan fényes, mint az előző években, csupán egy körülmény hat zavarólag, az t. i., hogy éppen március 15-én lesz a Szabadság-tér tulszólva a városok bódéival s így a hazafias ünnepélyt nem lehet a szabadsághősök szobra előtt megtartani, hanem be kell érni a kisebb terjedelmű városházalotti térrel. Esős idő esetén az ünnepély a városháza dísztermében fog lefolyni.

Az ünnepély sorrendjét következőleg állapította meg a rendező bizottság:

Március 14-én, az ünnep előestéjén laklyásmenet a tűzorségi laktanyától a városházáig zeneszó mellett.

Március 15-én délelőtt 10 órakor a városháza előtti téren:

Elnöki megnyitó, tartja *Kovács Vince* polgári iskolai tanár.

Ének.

Óda, írta *Szudy Elemér*, szavalja *Gazdy Aranka*, az aradi Nemzeti Színház tagja.

Ének.

Talpra magyar, szavalja *Záray Jenő* tanárjelölt.

Himnusz.

Ezután felvonulás lesz a vértanuk szobra elé, ahol Kovács Vince tanár koszorút helyez a szoborra.

Ezután még Kovács Vincét meghívták abba a lakoma-rendező bizottságba, melyet a Kőlcsey-egyesület irodalmi szakosztálya küldött ki, hogy karöltve a polgársággal március hó 15-én este társas-lakomát rendezzen.

A szerelmes papnövények.

(Frivolakták a törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 2.

Londonban mostanság sok szóbeszédre ad okot az a csiklandós pör, amely a Londonhoz közel fekvő Corydon városban került a törvényszék elé. A panaszos Lucy Arthur, egy tizenkilenc éves papnövény; a vádlott Wilkins John corydoni tehetős és tekintélyes polgárember volt ebben a pörben, melynek előzményei tanúságot tesznek azon ósrégi axióma mellett, hogy akinek meg van írva a felszarvztatás, az felszarvztatik. A pör anyaga röviden a következő:

Mr. Wilkins, aki azon templomba szokott járni, ahol Lucy a lelkeszi segédletet végezte, megengedte a csinos fiúnak, hogy házához járjon. Ez a ház egyrészt tulajdonosa gazdagságáról, másrészt a benne rejlő női szépségekről volt nevezetes. Wilkins urnak két csinos leánya, ellenben csak egy csinos felesége volt, aki ugyan a Balsacról elnevezett kort már meghaladta, de azért még mindig virágzott. A szeretet vallásnak leendő hirdetője ezeket a tényeket hamarosan konstata, és oly hevesen kezdte a szelet csapni az összes hölgyeknek, hogy a két lány már előre is tiszteletlenének tartotta magát, anyjuk pedig épséggel el volt ragadtatva a fiatal udvarló által. Így tehát Wilkins ur egy szép napon megdöbbenve konstata, hogy a kedélyes papnövény, aki a törvényszék előtt is lelkesedve említette a Wilkins családbeli leányok csókjainak kellemes voltát, — nem elégedett meg a csókokkal. Ennek folytán röviden kidobta az ifjút.

Nemsokára több levelet fedezett fel Wilkins. A levelek, amint az ily esetben szokás, a feleségének szólottak, és a papnövényektől eredtek. A levelek hangja épséggel nem olyan volt, aminőt a leendő vő leendő anyósával szemben használni szokott. Sőt. De ezenkívül Wilkins még fotográfiákat is talált neje hálószobájában, amelyeket maga neje, a lelkes amatőrfotográfus készített, és amelyek alkalmasak voltak egy gyöngye idegzetű honpolgár lelki békéjének felidulására. Az eredmény az lett, hogy a dult lelkű férj feleségét elkergette, a papnövényeket pedig egy levélben házasságtöréssel vádolta. Ez, ismervén ama mondást, hogy aki fegyvert fog, fegyver által vész el: a vádra váddal felelt, bepanaszolván a derék férfit becsületsértésért.

A tárgyaláson az ügyes papnövények nemcsak, hogy önmagát tisztázta a reákont vád alul, de keresztkérdéseivel olyan zavarba hozta a vádlottat, hogy az kénytelen volt belsmerni a következőket: A nevelőnőt gyakran összetévesztette a leányaival, amely tévedés ölésekben és csókokban nyilvánult; a művészetet olyannyira pártolta, hogy egy színésznőt saját költésén képzetetett ki, és hogy haladásáról meggyőződjön, többizben felkereste a lakásán is. És így tovább... Végül Wilkins goromba lett, és ügyvédje is dühösen kérdezte a diadalmaskodó Lucytól, hogy ezek után mer-e még arra gondolni, hogy pap legyen? Mire a zseniális ifju a közönség harsogó de-

rültsége között kérdezte, még pedig a legnagyobb hangon:

— És ugyan mért ne gondolnák?

A törvényszék Wilkinst tetemes kártérítésre ítélte.

A kormány ultimátuma.

(Az obstrukció megtörése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2.

A magyar politikának a holnappal újra nagy napjai, izgalmas hetei következnek be. Megindul a kormány harca az obstrukcióval.

A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a képviselőház holnapi ülésén fogja gróf Tisza István ezt az ultimátumot intézni az ellenzékhez, hogy vagy abba hagyja a céltalan obstrukciót, vagy ellenkező esetben kényszerítve lesz a házszabályok megváltoztatásával a Házat a leg-sürgősebb állami szükségletek megszavazására szorítani.

Tisza István gróf terveiről az hirlik, hogy a miniszterelnök a házszabály-módosítást nem napirendi indítvány alakjában akarja benyújtani, hanem, mint közönséges indítványt, úgy, hogy ahhoz a Ház minden tagja hozzájárulhasson. Azt hiszik, hogy Tisza István taktikai térép. Hogy milyen módon, nem árulja el, de reméli, hogy ez uton el fogja fogadtatni a házszabály módosítást, még akkor is, ha az ellenzék ezt obstruálni próbálná. Politikai körökben e homályos körülírás alatt a permanens ülések tervét sejtik.

Az ellenzéki pártok közül ma egyik se tartott konferenciát, de az egyes klubokban élénk volt az élet. Sokan disputáltak ama kérdés fölött, hogy mily álláspontot foglaljon el az ellenzék, ha gróf Tisza István a házszabályrevízió tervét megvalósítaná. A Kossuth-pártban Kubik Béla, a nemzeti-disszidensek között pedig Ivánka Oszkár voltak szószólói a radikális iránynak és hangoztatták, hogy a Tisza-kormány ellen, a mely ily tervekhez nyul, irtó háborút kell indítani. A Kossuth-pártban Polónyi Géza, a nemzeti disszidensek között pedig Apponyi Albert gróf szállottak szembe ezzel a fölfogással.

Tisza István gróf javaslatát a Ház szombati ülésén nyújtja be. Ezt megelőzően, péntek este a szabadeirőpárt konferenciát tart, a melyen Tisza István gróf részletesen megismerteti terveit a párttal.

Ma délután Apponyi Albert gróf, Batthyány Tivadar, Szederkényi Nándor, Szentiványi Árpád és Zichy Aladár gróf értekezletet tartottak, a melyekben hir szerint megállapították az ellenzék teendőit Tisza István gróf terveivel szemben. A hozott határozatokat titokban tartják.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Erény utjai, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Keresztjelében, dráma. (Páros bérlet.)
Szombat: Keresztjelében, dráma. (Páratlan bérlet.)

Az erény utjai.

(Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Fiers és Caillavet. Fordította: Molnár Ferenc. Először adták az aradi nemzeti színházban 1904. március 2-án.)

Azok az urak, akik fennhangon és a nyilvánosságnak szánt szavakkal szokták elítélni a színházi irodalom könnyű fájának ismert

dekadenciáját, az erkölcsbírák és irodalmi farizeusok, nézzék meg az Erény utjai című vigjátékot, amelynek bemutató-előadása ma este volt a színházban. Nézzék meg a következő két okból: látnak és élvezhetnek egy esomó erkölcstelenséget, sőt ennél többet, komolyan többet is, s ennek dacára nem kell következetleneknek lenniök az elveikkel szemben, ha a darabot kiveszik a „félvilág” légköréből s nem sűtik rá az erkölcsbírói bélyegzőjüket. Ez látszólag ellentétes két dolog, tényleg azonban nem. Tudniillik Az erény utjai rendkívül ügyes szemfényvesztéssel van megírva olyannak, hogy tisztességes is legyen, erkölcstelen is legyen.

Hogy ez miképen lehetséges? Hát úgy, hogy a két szerző ur szépen becsapja a publikumot: kiközösítették darabjukból a kokottokat, a szállóbeli randevukat, a nők a darabban ritkábban váltogatják a szeretőjeiket, mint egy normális tisztaságú ember a fehérműjét, sőt mondhatnám csupa tisztességes ur és dáma mozog a színpadon. Vagy ami mégjobb: az emberek jó szívvel törekednek eszményi éretnesnek lenni; nem ugyan valamennyien, mert főszerepe van a darabban egy urnak, aki lakonikus rövidséggel egyszerűen „örömlégény”-nek nevezi magát. El kell ismerni, hogy ez a foglalkozás és ez az elnevezés nem tartozik a legrosszabb viccek közé.

Hol van hát az erkölcstelenség a darabban? Az örömlégény urtól eltekintve nincs sehol a darabban, legalább is annyiban nincs, amennyiben a szerzők nem erkölcstelenségről, hanem erkölcstelenséget irtak. Ez pedig fontos különbség abból a szempontból is, hogy a darab a színpad szerint és tényleg is vigjáték. Nem kell ugyanis elfelejteni, hogy ez a vigjáték egy erényességre törekvő asszony elbukásán épül föl. — No de ne legyünk talságosan komolyak: a szerzők és híveik könnyen letromfolhatnak: vajjon elbukhatik e más is mint csak tisztességes asszony és vajjon nem elég mindennapi dolgok e ezek a bukások ahhoz, hogy a világ fennállása óta már vigjáték-témává lehessenek? Bizony nincs itt mit keresni az erkölcsi komolyságot, mikor a valóság ennél sokkal erősebb.

No és most vegyük elő az Erény utjai-nak legerősebb oldalát: a szerkezetét és dialógokkal való fölépítését. Ez a darab csupa apercu-ekből áll, minden szava ötlet és esprit. Egymást kergetik a legfényesebb gondolatok, a legszellemesebb szentenciák, még e leghülyebb alak is — felesleges talán megjegyezni, hogy ez az alak csak egy férj lehet — a Szomaházy novelláinak eleganciájával és szellemességeivel cseveg. Egy ex miniszter így szól többek között: „Tegnap ígértem el épen egy állást, az jó lett volna magának. No de mindegy. Én mindig megtartom a szavamat: az állás a — magáé.” Így megy ez három fölvonáson keresztül, urak, hölgyek, grókok és szolgálk egész este csupa pályanyertes ötletekkel dobálóznak. Közben pedig alig veszi észre az ember, hogy azt a nőt, aki a maga és a mások számára az erény utját egyengeti, egyszer csak a hálószobába vezeti egy férfi — a jótékonyság nevében. Megjegyeztem azonban már az előbb, hogy ez a darab szemfényvesztéssel van megírva.

Az előadás kitünő volt. Aranyossy Janka játsza az erény utjára tévedt asszonyt s remekelt a szerepében. Az érzelmes és érzéki jelenetekben rendkívül fess volt, a társalgása pedig elsősorban élvezetes. Fényesen játszott ma Zilahy Gyula is, karakterisztikus alakot mutatott be s ez egy tökéletes ironia volt. Főthi Fridának és Bónisnak kezében volt még vezető szerep, mindketten jól játszottak, Főthi kisasz-

szony különösen temperamentumos játékaival nyerte meg a közönséget. Az összejátékból *Szilassy Juliska, Mariházy* és *Békés* vettek ki nagy részt, csupa kifogástalan alakítással.

A közönség sokat nevetett, mulatott és tapsolt! A darabnak is, a pompás előadásnak is. (a.)

* A kereszt jelében című drámának, mely pénteken kerül színre először az aradi színházban, a meséje az, hogy Marcus Superbus, Róma prefektusa halálosan belészerat Mercióba, a keresztény leányba, s mert a lány hite nélkül élni nem akar, ő pedig szerelmese nélkül élni nem tud — az utolsó pillanatban — kereszténynek vallja magát, hogy legalább a halálban egyesülhessenek. Erdekes, szép képek sora a darab, s a szereimi történet, amely ezeket egybefűzi, fölöttébb tragikus és megható. A darabnak holnap lesz a jelmezes főpróbája.

* Kleopatra. A jövő hét legelső ujdonsága Verő György operettje, a *Kleopatra* lesz. Az operetthez egészen új jelmezek és díszletek készülnek, a melyek szintén közre fognak hatni a siker érdekében.

Zárt ülés a Házban.

(Az érzékeny Szederkényiek.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 2.

A képviselőház, alig hogy a delegációs szünet után újra összeült, belejött a régi kerékvágásba. Ez a kerékvágás: időfecsérlő üres beszédek, csomó keresgélések a kákán, műviharok, és végül: zárt ülés. Ha van ok rá, ha nincs.

Ma bekövetkezett a szünet után való zárt ülés. Csak olyan, mint a szünet előttié voltak. A lefolyásáról a következő tudósítást vesszük:

Feilitzsch Artur báró alelnök jelenti, hogy husz képviselő zárt ülés elrendelését kérte, a minél fogva ezt elrendeli.

Holló Lajos azzal indokolja meg a zárt ülésre vonatkozó kérelmet, hogy visszautasítsák azt a vitatkozási modort, a melyet a miniszterelnök a képviselőkkel szemben tanusítani szokott. Ez nem való a miniszterelnöki székbe és ez ellen tiltakozni kell.

Szederkényi Nándor ugyanezen állásponton van. A maga részéről meg különösképpen tartja, hogy a miniszterelnök, ha a szóló pártjáról beszél, mindig ezt a kifejezést használja: *ez a párt*. Ebben kicsinylést lát és ellene tiltakozik. Követeli, hogy az ő pártját ne nézze le a miniszterelnök.

Okolicsányi László hasonló felfogással beszél és osztozik az előtte szólók nézetében.

Batthyány Tivadar: A miniszterelnök mai felszólalásában indirekt tüzelte az obstrukciót.

Molnár Jenő: A miniszterelnök sérti politikai ellenfeleit!

Várady Károly: Nem járja, hogy a miniszterelnök minduntalan belelovagoljon az emberek indulatába! Az ily modorral nem lehet boldogulni.

Ivánka Oszkár (közbeszó): Államköltségen nevelő intézetet kellene föllátni a miniszterelnök számára!

Elnök: Miután szólásra senki sincsen már föllírva, a zárt ülést berekeszti.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Felolvasás az aradi mérnök és építész együletben. *Sármezey* Endre f. hó 5-én délután öt órakor tartja meg felolvasását a mérnök egyület helyiségében a motoros kocsik üzemeről. A felolvasása nyilvános és annak meghallgatására az egyület nem tagokat is szívesen lát vendégül.

Az aradi hadbíróóság ítélete.

(A Kossuth-affér utolsó fölvonása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

A gyászos emlékezetű szegedi, október 6-iki koszoru-merénylet utolsó fölvonása tegnap játszódott le az aradi hadbíróóság előtt. Összeült a katonai bíróság és meghozta az ítéletet a szegedi rab utászkatonák ügyében. Ha vesszük a debreceni, bileki, vagy akár a pozsonyi rabkatonákra mért ítéleteket, a Kossuth-szobor koszoruzás martirjai aránylag enyhe büntetésben részesülnek. Az aradi brigád három szegedi rabkatonája közül *egyre fölmentő* a hadbíróóság ítélete, míg a kettőjüket fejenként *1—1 havi várfogságra ítélték*.

A hadbíróóság tegnapi ítéletével az ügy befejeztetett. A koszoru affér két szerencsétlen áldozata még egy-egy hónapot fog tölteni az aradi brigádban, azután szabadok lesznek, mint a harmadik társuk.

Az ítéletről persze a hadbíróóság nem adott ki hivatalos kommunikét. Csak majd napiparancsban adják a zászlóalj legénységének tudtára, hadd okuljanak rajta. Egyik szegedi lap — állítólag biztos forrásból nyert értesülés alapján — a következőket jelenti az aradi hadbíróóság tegnapi hozott ítéletéről:

Az aradi várban tegnap ült össze a hadbíróóság, hogy meghozza ítéletét *Dóczi* Antal, *Macsó* István és *Csurka* Lajos szegedi 14. utászkatonához tartozó utászközlegények koszoruzási ügyében. A hadbíróóság, melyben a legmagasabb rangtól a közlegényig képviselve volt a katonaság, nyolc tagból állott. A rabkatonákat d. e. 9 órakor vezették a tanács elé és a tárgyalás a déli órákig tartott. Az ítélet *Dóczi* Antalra fölmentő, *Csurka* és *Macsó* fegyelemlátogatás miatt az eddigi kitöltött fogságon kívül még *1—1 hónapi várfogságot kaptak*.

A felmentett *Dóczi* Antalt azonnal szabadlábra helyezték, társait ellenben lekísérték celláikba. *Dóczi* az éj folyamán már Szegedre érkezett. Teljesen azonban nem szabadult még meg, mert ott jelentkezni kellett a zászlóaljparancsnokságnál és míg az ítélet megjárja a hadügyminiszteriumot, addig szolgálatot teljesít.

Dóczy ma már számosan keresték föl az alsóvárosi utászkaszárnyában hozzátartozói közül, akiket leirhatatlan boldogsággal töltött el fiuknak megszabadulása.

HIREK.

— *József főherceg* születésnapja. *József* főherceg ma töltötte be születésének hetvenegyedik évfordulóját. A főherceget mindenfelől elhalmozták üdvözlő iratokkal és táviratokkal. Miután a főherceg családjával Fiumában időzik, csak a disztéri palotában kitett íven jelentkezhetek a gratulálók. Az íven felírták neveiket a többek között: *József* Ágost főherceg nevében *Stramm* Antal udvari titkár, *Tisza* István gróf miniszterelnök, *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagy, *Apponyi* Gyula és *Henrik* gróf főrendek, *Surányi* tábornok ténparancsnok s az előkelőségek közül még számosan. A *kisjenői* uradalom tisztikara szintén üdvözölte pátronusát, a hetvenegy éves *József* főherceget.

Erdekes tudni, hogy az idén, május 14-én lesz a főherceg és *Klotild* főhercegnő házasságának *negyvenedik évfordulója*. Ezt a szép évfordulót a fenséges családot ért gyász eset folytán csendben akarják megünnepelni.

A magyar nép szeretete azonban így is meg fogja találni a formát ahhoz, hogy a ritka szép ünnepet a maga rokonérzésével tegye imponánsá.

— Az új temesvári szerb püspök. Temesvárról táviratozzák, hogy az ottani új görög keleti szerb püspök, *Leties* György felszentelése április hó harmadikán fog véghezmenni *Karlócán*. A püspök *április tizenharmadikán* vonul be rezidenciájába, Temesvárra.

— *Tisza* István svéd rendjele. A félhivatalos *Bud. Tud.* jelenti: Néhány magyar lapnak amaz állításával szemben, hogy *Tisza* István gróf miniszterelnök Svéd- és Norvégország királyának legutóbbi bécsi látogatása alkalmából nem kapott kitüntetést, hivatalos forrásból azt az értesítést nyerjük, hogy *Tisza* István gróf ugyanazt a svéd rendjelet kapta, amelyben az osztrák miniszterelnök is részesült.

— Bizottsági élet a városnál. A március havi közgyűlés előtt az összes bizottságok ülést tartanak, hogy a törvényhatóság elé viendő ügyeket még idejekorán letárgyalják. Csütörtökön délután öt órakor a jogügyi bizottság foglalkozik a Weitzer-ügygyel és az apróbb folyó ügyekkel; pénteken délután öt órakor a szociális bizottság tart ülést a szerződés megváltoztatása és a pályázat kihirdetése tárgyában; szombaton pedig a közlekedésügyi bizottság foglalkozik a hegyaljai motoros ügyével, és a folyó hó 11-én Budapesten az aradi közúti közlekedés tárgyában tartandó tanácskozáson való állásfoglalásával foglalkozni.

— Főudvarnagyi bíróság. Fővárosi tudósítónk írja: *Plósz* Sándor igazságügyminiszter a Ház mai ülésében törvényjavaslatot adott be a magyar főudvarnagyi bíróság felállítására tárgyában. A bíróságot Budapesten állítják fel és tagjait kizárólag a magyar bírói karból veszik. Hivatalos nyelve magyar; főlebbviteli bíróságai a budapesti ítélőtábla és a királyi kuria. Hatósága kiterjed a királyi ház tagjaira és a területen kivüliség jogát élvezőkre, ha magukat a bíróságnak alávetik. Hatáskörébe tartoznak a királyi ház magyar hitbizományaival kapcsolatos peres ügyek; a szász-köburg-góthai hercegek hasonló ügyei, a királyi és a köburgi hercegek örökösödési és hagyatéki ügyei, amennyiben magyar birtokokra vonatkoznak. A magyar főudvarnagyi bíróság hatáskörébe tartozó peres ügyekben úgy az első, mint a felső fokon a feleket a magyar korona országainak bármely részében képviselőre jogosult ügyvédek képviselhetik. A magyar főudvarnagyi bíróság elnökét és ülnökeit, valamint helyetteseiket működési pótlék illeti, a melynek összegét a minisztérium meghallgatása után a király ő felsége állapítja meg. Az átmeneti intézkedéseket és a magyar főudvarnagyi bíróság ügyviteli szabályait a minisztérium meghallgatása után a király ő felsége állapítja meg. Ez a törvény, a melynek hatályossága a magyar korona országainak egész területére kiterjed, a minisztérium által meghatározandó napon lép életbe és végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.

— Halálozások. *Jakabffy* Zoltán, *kupai* földbirtokos, Arad és Csanádvármegyék közéletének ismert tekintélyes alakja ma délután négy órakor Budapesten meghalt. Az elhunyt, a ki Aradon élt, az előkelő ársaságokban általános kedveltségnek és szeretetnek örvendett. Már szombaton is hír járt, hogy haldoklik; súlyos betegsége miatt lehvitták hozzá *Herzl* budapesti orvosnőrt is, a ki úgy intézkedett, hogy a beteget szállítsák föl Budapestre. Vasárnap ez meg is történt. Budapesten megoperálták, és úgy bírték, hogy az operáció sikerült is. Ez a hír nem vált valóra és a végbéliszénesezésben szenvedő beteg ma délután meghalt. Halálát neje, született *Novák* Ilona, testvére, özvegy *Versárné* és a nagyszámu oldalági rokonág si-

ratja. Az elhunyt ötvenhat éves volt. Holttestét holnap *Lőkősházára* és onnan *Vöröskúpára* viszik, a hol a *Jakabffy* család sírboltjában fogják eltemetni.

Kugel Jakab brádi kereskedőt mély gyász érte: neje szül. *Moskovitz* Eugenia tegnapelőtt, harmincegy éves korában meghalt. Az elhunyt fiatal asszonyt Aradmegyében kiterjedt rokonság gyászolja.

— *Füredi József* árvái részére még mindig kapunk adományokat. Ma két, ismeretlenül maradni akaró ur *82 korona 10 fillért* hozott be szerkesztőségünkbe, mint az általuk eszközölt gyűjtés eredményét, melyet a többi adományokhoz csatoltunk. Eddigi gyűjtésünk *490 korona 50 fillért* tesz ki, ehhez hozzáadva a ma beküldött *82 korona 10 fillért* gyűjtésünk *572 korona 60 fillére* rug.

A ma kimutatott gyűjtéshez adományaikkal a következők járultak hozzá: *Szalay László* 5 kor., *Tagányi Gusztáv* 2 kor., *Szántó Gyula* 2 kor., *Hanthó István* 1 kor. 50 fillér., *Kalmán István*, *Szabolczky János*, *Berzován János*, *Weisz Samu*, *Bárany Agoston*, *Geisz Sándor*, *Patzolt Dezső*, *Szabó György*, *Schweigert Péter*, *Embey István*, *Berzsenyi Béla*, *Bánhegyessy Lajos*, *Tokocsy Sándor*, *Köpi Kálmán*, *Böloni Béla*, *Walter Károly*, *Nagy Barnabás*, *Balajthy Gyula*, *Exterde Kálmán*, *Balázs István*, *Medveczky Lajos*, *Kovács Miklós*, *Földes Adolf*, *Reicher Károly*, *Kalcsár István*, *Palla Akos*, *Holndonner Ottó*, *Markovich György*, *Malovich Károly*, dr. *Ispravnik Széver*, *Opreán Péter*, *Kolbay István*, *Leitner Győző*, *Rácz Márton*, *Záray Géza*, *Kellner György*, *Leviezki Tibor*, *Láng Viktor*, *Czeiler István*, *Pekete Imre*, *Kretz György*, *Egry Gyula*, *Forgách Lajos*, *Pál Miklós*, *Dörre Gusztáv*, *Juhász Nyitó Pál*, *Jenny István*, *Honza János*, *Szabu György*, *Kufner Alajos*, *Braun és Schuh*, *Tomastyik János*, dr. *Ghebeles Lázár*, *Zabb Rezső*, *Moruzzi Ignác*, *Komlós Dezső*, *Kretz Györgyné*, dr. *Deák Sándor*, *La Borda Kálmán*, *Sehelegia János*, *K. K.*, *N. N.*, *Pista* 1—1 kor., *Ludvig Antal*, *N. N.*, *Neuaner N.*, *Sebessy Ferenc*, *N. N.*, *K. J.*, *Podor Domokos*, *Margetics Lajos*, *Galló György*, *N. N.* 50—50 fill., *Szántó József*, *Zabb István*, *May Soma*, *N. N.*, *M.*, *R. N. N.*, 40—40 fill., *Bimbó, János*, *D. V. E.* 20—20 fill., *X. Y.* 30, *ifj. Dinics Károly* 10, *Gyudi Lajos* 10 fill., összesen: *82 kor. 10 fill.*

— *A lippai adóhivatal új vezetői.* A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a *lippai* m. kir. adóhivatalhoz *Istvánffy János* csepregi adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká és *Balás Sámuel* huszti adótisztet adóhivatali ellenőrré kinevezte.

— *A világ legöregebb embere meghalt.* *Londonból* jelentik: A világ legöregebb embere, *Raby Noa*, aki 1772-ben *Észak-Karolinában* született, és így most *százharminckett éves volt*, ma a *Mrs. Brunswick-féle szegényházban*, ahol már fél-század óta élt, meghalt.

— *Nyugalomba vonuló tábornokok.* *Bécsből* jelentik, hogy *Fabinyi* tábornok és *Parék* altábornok legközelebb nyugalomba vonulnak.

— *Temetés.* *Brády József* magántisztviselőt, a városszerte ismert, népszerű sportférfit ma délután, a részvétnek impozáns megnyilatkozásával temették el. Szépen fejezte ki gyászát az *Aradi Tornaezresület*, a melynek egyik legbuzgóbb embere és választmányi tagja volt: koszorút helyezett a koporsóra, a temetésén pedig nagy küldöttséggel képviseltette magát, a melynek tagjai között voltak: *Steinitzer Pál* dr. alelnök, *Nagy Sándor* utkár-művezető, *Dálnoki-Nagy Lajos* alispán, *Szell Ernő* postafőnök, *Robitzek Agoston* és még számosan; megjelent az *aradi polgári lövészezresület* több tagja *Magyari Ferenc* lövészmeister és *Domonkos Lajos* pénztáros, *Klein Ignác* az *Aradi Kereskedők Köre* tagjai *Tedeschi Viktor* elnök vezetésével, ezenkívül óriási közönség. A *Damjanich* utcai halottas háznál *Krausz Jónás* rabbihelyettes mondott rövid, megható gyászbeszédet.

— *Lopás egy aradi szatócsnál.* Tegnap este nyolc óra tájban vakmerő lopást követett el egy ismeretlen tettes a *Kasza-utca* ötvenedik számú házában lévő szatócs boltban. *Goldmann*

Samu, a bolt tulajdonosa épen az üzlethelyiséggel szomszédos szobában vacsorázott, mikor a tettes az utcára nyíló ajtón belépődött, és a pult fiókját ovatosan kihúzta, azt a benne levő pénzzel, körülbelül 400 koronával együtt elvitte. Tettét oly nesztelenül hajtotta végre, hogy *Goldmann* semmit sem vett észre. Csak mikor a napi bevételt akarta megolvasni, akkor jött reá a lopásra. Rögtön kétségbeesve rohant a rendőrséghez, hogy az esetről jelentést tegyen. A rendőrség erélyesen nyomozza a vakmerő tolvajt.

— *Eljegyzés.* *Ditrichstein* Vilmos, a *Szabó Albert* üvegnagykereskedő cég üzletvezetője eljegyezte *Klein* Robert nagybecskereki terménykereskedő bájos és művelt leányát, *Hermin* kisasszonyt.

— *A háború és a kártya.* A kártyajáték szabályai a világeseményekkel szoros összeköttetésben állanak. Mikor *Fedák Sári* felkapott primadonna lett, *Fedák Sári*val játszották a kalabriászt. Természetesen a kitűnő primadonna nem úgy szerepelt, mint partner. Ma, mikor a világban alig beszélnek másról, mint az orosz-japán háborúról, nagyon természetes hogy a kártya-szobákból csak ilyen hangok hallatszanak ki:

— Bemondom a nagy Port-Arthurt!

— Játszom a Csemulpóra!

— Kihivom a tök Alexejevet!

A legérdekesebb azonban annak a játékosnak a megjegyzése volt, aki így sóhajtott fel:

— Ma megint folyton *vladi-vesztek!*

— *Egy aradi kereskedő emléke.* *Kell* Manó, a két év előtt elhunyt aradi kereskedő emlékére barátai és kartársai gyűjtés gyűjtés útján 417 korona összegű alapítványt tettek az *Aradi Kereskedők Körénél*, oly rendeltetéssel, hogy annak kamatai minden év március 3-án, a halálának évfordulóján, egy arra szoruló és érdemes kereskedelmi alkalmazottnak adassanak ki. Az alapítvány kezelő bizottsága (*Tedeschi* Viktor elnöklésével, *Glück* Dezső és *Singer* Sándor) e hó 2-án összeült és a múlt évi kamatokat egy tüdőbeteg kereskedelmi alkalmazottnak szavazta meg, aki ez idő szerint a budakeszi szanatóriumban gyógykezelte magát.

— *A kártya halottja.* *Budapestről* írják: Az *Aiéna-uti* *Artezi-füzdő* ma délután átlőtt fejével, holtan találták meg *Márkus Orbán* postás és táviratíró. Egy vízzel telt kádba feküdt, amelyet pirosra festett a vére. Az öngyilkos fiatalembert kiemelték a kádból, konstatálták, hogy nincs benne élet, aztán beszállították a morgóba. A zsebeit kikutatták, ötvenhét fillér készpénzt találtak benne és egy névjegyet, a melyen *Márkus Orbán* neve állt. A név egy háttára ceruzával volt ráírva, hogy tömördek adóssága van, ez kergette a halálba. *Márkus Orbán* a kártya áldozata. Ot esztendő előtt, mikor a postához került, derék, rendezett viszonyok között élő fiatalember volt, de az átkos szenvedély, a kártya hatalmába kerítette és azontul el volt veszve. Rendetlenül járt a hivatalába, nem teljesítette a kötelességét, egy lavina volt az, a melybe *Márkus Orbán* keveredett és látta, hogy nem menekülhet ép bőrrel. Az apai örökségét már elvesztette s azután kettős erőlködéssel üldözte a szerencsét, hogy elérje. Kölcsönöket kért, váltókat irt alá, eladott mindent, a mi a birtokában volt, hogy esténként azután szorgalmasan elvigye a kávéházak hátsó, diszkrét szobáiba a zöld kártyázé asztalok mellé. Legutóljára tegnapelőtt este kártyázott egy meglehetősen zug helyen. Sipisták körmei közé került, a kik kifosztották, úgy, hogy *Márkus Orbán* csak nagy adósságok árán menekülhetett ki a sipisták körmei közül. Az adósságot huszonegy óra alatt kellett rendeznie. Szaladt fűhöz-fához pénzért, de nem kapott sehol. Ez annyira elkésértette, hogy öngyilkos lett.

— *Megszökött bornagykereskedő.* *Bécsből* jelentik, hogy *Kerpen* Vilmos ismert bornagykereskedő ma százötvenezer korona passzív hátrahagyásával Amerikába szökött. *Kerpen* nejét és hat gyermekét, kiknek összes vagyonára bünygyi zárlatot vezettek, a legnagyobb nyomorban hagyta.

— *Halálos pofon.* Különös halálesetről értesítették a szegedi kir. ügyészséget. A jelentés szerint a horgosi harangozó hirtelen meghalt és elhunytát átitolag egy pofon idézte elő. Ezt abból következtetik, hogy a harangozót három órával a halála előtt a plébános arcul ütötte úgy, hogy megeredt az orra vére. Vasárnap egész éjjel nem volt a lakásán *Kecskeméti Albert* harangozó, aki már több év óta van a horgosi római katolikus egyházközség szolgálatában. Az öreg *Kecskeméti* nagyon szerette az italt és vasárnap éjjel is folyton korcsmázott. Hétfőn reggel nyolc órakor kissé ittas állapotban állított be a templomba és a sekrestyébe ment, a hol *Pákulits János* róm. kath. plébános megkérdezte tőle, hogy hol van a templom kulcsa? — Nem tudom, — felelte az öreg borizó hangon.

— No, hátha nem tudja, hát itt van egy pofon, — mondta a plébános és azzal arcul ütötte a harangozót.

Az ütés után *Kecskeméti* megtántorodott, az orra vére megeredt, majd ájuldozni kezdett, mire a jelenetet szemlélő három ministráns fiu karonfogta és hazavezette. Otthon lefeküdt és hamarosan elvesztette az eszméletét, délelőtt tizenegy órakor pedig meghalt. A halottat a hullaházba szállították. A szerencsétlen ember testén két foltok láthatók. A boncolás fogja kideríteni, hogy a szegény ember halálát tényleg a plébános pofonja idézte-e elő.

— *Gyilkos városi irnok.* *Budapesti* tudósítónk telefonálja: Ma délután négy óra tájban *Teutsch Ferenc* fővárosi irnok azzal az ürügygye, hogy fehérneműt akar mosásba adni, felhívta a lakására *Minkovics Péter* fehérneműtisztító intézet tulajdonost. Alig lépett be a szerencsétlen ember az ajtón, *Teutsch* revolvert rántott és lelőtte. *Minkovics* azonnal meghalt. A gyilkos elfutott, de elfogták. Most vallatják, hogy miért követte el tettét, de a gonosztevő minden felvilágosítást megtagad.

— *Verekedő jósnő.* *Budapestről* írják: *Rafael* Mátyásné *Lakatos Mária*, aki eddig a nap-számoskodás keserű kenyerét ette jövedelmezőbb és könnyebb foglalkozásra áhított. Főlcsepott tehát jósnőnek. Kártyából, a jóhiszemű emberek tenyeréből olvasta ki a rendszeren szerencsés jövendőt. Vállalkozása sikerrel járt. Valóságos emberáradat fordult meg napról-napra a jósnő *Teleky-tér* 7. sz. lakásán. A háztulajdonos végre megunt a dolgot és megízta a házmesternét, hogy utasítsa ki a jósnőt, aki mindenről tudott, csak arról nem akart tudni, hogy a házbért megfizesse. A házmesterné eleget akart tenni, de sikertelenül, mert *Rafael* né érthetetlen makacssággal ragaszkodott az „üzlethelyiséghez”. A házmesterné segítségül hívta a vicinét, a jósnő meg az urát. Óriási láрма, dulakodás keletkezett, amire a házbéliek rendőrt hívtak, aki aztán bevitte a jósnőt a kapitányságra. Közbiztonság elleni kihágásért indították meg ellene az eljárását.

— *Öngyilkos apáca.* *Milánóból* jelentik, hogy *Baratiere* tábornok nővére, *Lugia*, aki egyik milánói kolostorban apáca volt, a város melletti tóba ugrott. A szerencsétlen leányt halva buzták ki a hullámokból.

— *Rendkívüli cipőforgalom* *Porter Vilmos*nál. Tulzsfult raktár miatt, a *Porter Vilmos* nagy áruházában lévő cipőárak jelentékenyen leszállított árak mellett adatnak el, ez idő szerint. Ugy gyermek, mint férfi és női áru feltűnő nagy választékban van képviselve s számos tavaszi újdonságot is találunk ott. A közönség saját érdekét követi, ha most ezen vásárlásait megteszi, mivel igazán jelentékeny megtakarításokat tesz. Emellett minden vevő a fényképezkedvénnyel is évezi, csupán a díszes papírkörötért kell három koronát megtértenie. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. Telefon szám 324.

— *Díjmentes fürdő prospectusok* kaphatók *Pestyén fürdő*ről (téli és nyári kura) *Aradon*: *G. Földes* Kelemen gyógytárában, *Deák Ferenc* utca 11—12 sz.

— *Pályázatok, betöltendő állások.* Hézagpótló, áldásos célú vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cselédeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli állásoknak nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón

hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely azonnal hirt ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. Szolgáltatást tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz. Közlötnék a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivataliszolgái, pénzügyi, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célből könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők fiókiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban keresteknek. 321

— Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magának szükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 83. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 3439

— Házassági célből ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot ferfiaktól, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 18. 326

— Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

—x— Nagy álarcosból készült szombaton a „Fehér kereszt” nagytermében, amely éppen olyan sikerültnek ígérkezik, mint a farsangban megtartott hasonló mulatságok.

—x— Az aradi takarékos és segély-egylet mint szövetkezet Petőfi utca 1. sz. az 1904 ik évben a 23 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törlesztésre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Boiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. Az aradi takarékos és segély-egylet, mint szövetkezet (Petőfi-u. 1.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. G. Ujarad. Lapunkban már egyizben közöltük, hogy Bazi Ika sorsjegyei nem nyertek. Artii. Sorsjegye nem nyert

Levélpapírok dobozban,
Disz dobozok,
Divat papírok,
Családi dobozok,
Sérült dobozok,
Ieltározás miatt
beszerzési áron alól
eladátanak.

Egy német-magyar Lexikon, 17 kötet,
régii kiadás, 20 kor.-ért kapható

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében, Aradon, 157

Weitzer János-(Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Városi és megyei telefon szám: 517.

Végladási értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a hatóságilag engedélyezett

végladás,

miután a helyiséget csak 15-én kell átadnom,

1904.

március hó 15-én

lesz befejezve.

Az összes raktáron levő áruk: regények, ifjusági iratok, mesés és képes könyvek, zeneművek, üzleti könyvek, doboz-papírok, kvárt és oktáv levélpapírok, borítékok, imakönyvek, író- és rajzszerek és minden

a könyv- és papirkereskedéshez tartozó
árúk

mélyen a leszállított árokon alul árusittatnak.

Végladási helyiség:

Arad, Szabadság-tér 2.

Deutsch Testvérek volt üzlethe'lyisége.

Kiváló tisztelettel:

594

Révész Nándor

könyv- és papirkereskedése.

NAPIREND.

Március 3. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kunigunda. — Protestáns naptár: Kunigunda. — Görög-keleti naptár (február 19.): Arkip. — A nap két 6 óra 23 perckor, nyugszik 5 óra 29 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Breklyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Március 3. A színügyi-bizottság ülése délután 5 órakor. — A jogügyi-bizottság ülése délután 5 órakor. — A pécskai néphank mint szövetkezet önszegélyző-egylet közgyűlése délelőtt 11 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 2.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkudv győnge. Lanyha irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomba, 10 fillérral olcsóbb árokon. Egyéb gabonanemek közül rozs 5 fillérral olcsóbb. Időjárás derült.

Estitőzsde. Berlin 3 $\frac{1}{4}$ olcsóbb.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.68—8.69
Buza októberre	8.50—8.51
Rozs áprilisra	6.86—6.87
Rozs októberre	6.87—6.88
Zab áprilisra	5.75—5.76
Zab októberre	5.82—5.83
Tengeri májusra	5.49—5.51
Tengeri júliusra	5.60—5.61
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.72—8.73
Buza októberre	8.53—8.54
Rozs áprilisra	6.88—6.89
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.81—5.83
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.50—5.51
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	627.50
Magyar hitelrészvény	734.50
Leszámitolóbank részvény	449.—
Rima-Murányi vasmű részvény	452.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	630.—
Közuti vasut	579.—
Városi villamos vasut részvény	315.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 116—117 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 123—124 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 122—123 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 121—122 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 122—123 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban 121—122 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 118—120 fillérig.

Sertéselészék: Február 28. napján volt készlet 18,181 darab, február 29. napján főlhajtatott 700 darab, február 29. napján elszállított 535 darab, február 29. napján maradt készlet 18,316 darab.

A hírtott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Március 1. —

Fehér Kereszt szálloda. Baró Malcomes Amália maganzónó Cs-Apaca. — Armuth József utazó Szeged. — Maros Mitler János utazó Bécs. — Zednik Viktor tüzérezredes Temesvár. — Holschek Jakab utazó Budapest. — Heia János műkertész Budapest. — Motenyi Pál kereskedő Debrecen. — Stern Leó utazó Budapest. — Mènesi Sándor utazó Budapest. — Violin Zsigmond utazó Bécs. — Steuek József utazó Bodren. — Wolf Sándor utazó Budapest. — Glasner Lajos kereskedő Temesvár. — Blum Nándor utazó Budapest. — Mandl Zsigmond utazó Budapest. — Takács Sándor hadbíró Szeged. — Reitzer Mór utazó Budapest. — Fischer Zsigmond maganzó neje Budapest.

Központi szálloda. Piros Jenő kereskedő Abony. — Hirschler Izidor utazó Budapest. — Berger Jenő kereskedő Budapest. — Berkovits Rezső állatorvos Hátszeg. — Giovanni Todor kereskedő Bécs. — Szántó Menyhért hivatalnok Budapest.

Nemzeti színház.

Bérlet 147. sz.

Páraman.

Csütiörökön, 1904. évi március hó 3 án:

Az erény útjai.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: R. de Flers és Ade Cailla-
vet. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Gerbier gróf	Mariházi M.	Simone	Fóti Frida.
Cécile neje	Aranyosy J.	Varanne	Győre Alajos.
Chaumette	Bónis Lajos.	Ginette, neje	Gőz Aranka.
Bargelin	Zilahy Gyula.	Susanne	Szilassy J.
Chevière	Békés Gyula.	Essen	Juhai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelnoky Viktor.

[83]

(Vége.)

Donna Micaela azonnal odalépett, Marciához. Félt, rezkedett attól amit merészelt, de e pillanat nem az volt, mikor távol maradhatott a dologtól.

— Marcia, — susogta. — ismerd be! ha mered!

Az asszony bámulva nézett rá.

— Hisz látom, — susogta tovább donna Micaela, — úgy hasonlítok egymáshoz, mint két tojás. De nem szólok semmit, ha nem akarod.

— Megöl! — susogta Marcia.

— Tudok valamit, aki nem engedi, hogy megöljön! — szolt donna Micaela. — Külömben elveszik tőled a gyermeked, — tette hozzá.

Mindenki halgatott és feszülten figyelt a két asszonyra. Látni lehetett, hogy Marcia hogyan küzd önmagával. Erősvonásu arcának vonásai hevesen vonaglottak. Aztán megnyiták az ajkai:

— Francesco az én gyermekem, — szólalt meg olyan halkán, hogy senki sem hallotta. Aztán még egyszer mondta, de ekkor már átható sikoltásként tört elő az ajkáról: — Francesco az én gyermekem!

S aztán a férjéhez fordult:

— Mit fogsz velem most csinálni, hogy beismertem? Az én gyermekem, de nem a tied! Abban az esztendőben született, mikor te Messinában voltál dolgozni. Odaadtam La Feluccának, nála volt Ninetta gyermeke is. Egy nap, mikor odamentem La Feluccához, így szolt hozzám:

— Ninetta gyermeke meghalt.

Az első pillanatban azt gondoltam: Istenem, ha az enyém halt volna meg! Aztán így szoltam La Feluccához: Mond, hogy az én gyermekem halt meg s hogy Ninettáé él! Neki adtam az ezüst fésűmet s ekkor beleegyezett. Mikor te hazatértél Messinából, azt mondtam neked: Fogadjunk örökbe egy gyereket. Sohasem tudunk békességben lenni egymással. Próbáljunk gyermeket fogadni a házhoz. Neked megtetszett ez a gondolat s én magamhoz vettem a saját gyermekemet. És te is megszeretted s azóta úgy élünk együtt, mint a paradicsomban.

Még mielőtt Marcia befejezte volna a szavát, a carabinieri letette a gyermeket a földre. A sötétszakái emberek féltreálltak az újából s a rendőr elment. Hanem Micaelát átfutotta a hideg borzongás, mikor látta, hogy a carabinieri elmegy. Eppen most kellett volna itt maradnia, hogy megvédelmezze azt a szegény asszonyt. Mikor a rendőr elment, mintha azt mondta volna:

— Marcia kívül áll a törvényen. En őt meg nem védelmezhetem!

Ugyanazt érezték mindazok a férfiak és asszonyok, akik ott körülálltak:

— Törvényen kívül áll!

S egyik a másik után elment.

Piero még ott állt, mozdulatlanul, anélkül, hogy feltekintett volna. Valami rettenetes, valami iszonyatos gyülemlét össze a lelkében. Minden harag, minden bánat egyszerre rohan-

ta meg a szívét. Borzasztó lesz az, ami kitör belőle, ha magára marad Marciával.

A legborzasztóbb pedig az volt, hogy Marcia semmit sem tett, hogy kikerülje a sorsát. Mozdulatlanul állt a helyén, bémultan a bizonyosságtól, hogy ítélete kimondatott, meg nem változtathatja semmi. Nem könyörgött, nem menekült. Összegörnyedt, mint a kutya haragvó gazdája előtt. A szellemi asszony tudja, hogy mi sors vár rá, ha megsértette férje becsületét.

Az egyedüli, aki védelmezni próbálta, donna Micaela volt.

Sohasem kérte volna Marciát a beismerésre, mondta Pieronak, ha tudta volna, hogy ilyen. Azt hitte, hogy Piero nemeslelkű ember. Egy nemeslelkű ember ilyen esetben így szól:

— Rosszul cselekedtél, de hogy beismered e bűnödöt mindenki előtt, s kiteszed magad a haragomnak csak azért, hogy megmentsd a gyereket, ez mindent kiengesztel. Ez elég büntetés.

Nemeslelkű ember fölvenné a gyermeket az egyik karjára, a másikkal átölelné a feleségét s menne haza. Így tenne egy signore. De Piero nem signore, hanem veréb.

Beszélhetett Micaela amit akart, a férfi nem is hallotta, sem pedig az asszony. Mintha a falnak beszélt volna.

A gyermek e pillanatban odament az apjához és magához akarta vonni a kezét. Piero vad dühvel nézett a gyermekre. Most, hogy leánynak volt öltözve s a haját simára fésülve, a füle mögé simítva hordta, Piero azonnal észrevette a Marciához való hasonlatosságát, melyet eddig nem látott. S a lábával odább rugta Marcia gyermekét.

Valami borzalom ült a piacon. A szomszédok még mindig halgatagon oszlottak szét. Többen nem szívesen, vonakodva távoztak, de mégis csak elmentek. Piero csak arra látszott vární, hogy az utolsó is elmenjen.

Donna Micaela nem beszélt többé, hanem fogta a krisztus-képet és odatette Marcia karjához.

— Vedd ezt, Marcia testvérem, ez védelmezzen meg!

Piero látta a dolgot s ez még csak fokozta a haragját. Mintha nem tudta volna kívárni a pillanatot, mikor magára marad az asszony nyá. A teste összegörnyedt, olyan volt, mint a fenevad az ugrás előtt.

De az a kép nem hiába pihent ott az asszony karjai közt. A „kivettetés” a legnagyobb szeretet cselekedetére bírta rá.

— Mit fog hozzám Krisztus a paradicsomban szólni, hozzám, aki először megcsaltam a férjemet, aztán gyilkossá tettem? — gondolta magában.

S eszébe jutott, hogy ifjusága vidám napjaiban, hogy szerette ezt a Pierót.

Akkor nem gondolta volna, hogy ilyen nyomorúságot hoz rá.

— Nem, Piero, nem! Ne öl meg! — kiáltotta mohón. — A gályára jutsz. Nem fogsz látni engemet így sem.

S elrohant a piac másik felére, ahol a tárogató örvény kezdődött. Lehetett látni, hogy mit akar tenni. Az arca elárulta.

Többen utána siettek; de Marcia nagy előnyben volt. Ekkor a kis képet, melyet még mindig a kezében tartott, elejtette. Eppen a lábai elé esett s Marcia belebotlott, elesett. Ekkor elérték.

Viaskodott, hogy szabadulhasson; de egy pár férfi erősen megragadta.

— Ah, engedjete, hadd tegyem meg! — kiáltotta. — Jobb lesz így Pieronak.

De most a férje is odalépett hozzá. Felvette Marcia gyermekét a karjára s úgy ment oda. Nagyon meg volt indulva.

— Lásd, Marcia, elég volt már! — szolt. Nagyon zavarodott volt, de sötét szemei mélyen beat a szemöldökei alatt örömtől villogtak s többit mondtak, mint bármi szó.

— Talán jobb volna, ha régi szokás szerint bannék el veled, de... mit törődöm veled? Gyere velem! Kár volna az olyan asszonyért, mint te vagy, Marcia!

Átölelte a derekát s megindult vele együtt fel a Corvaja-palota romjai felé, ahol a lakásuk volt. Mintha a régi bárók valamelyike vonult volna haza. Corvaja népe ott állt két oldalt az újuk mentén s hajlongott előttük.

Mikor Micaela előtt haladtak el, mélyen

meghajoltak előtte s megcsókolták a szentképet, melyet Micaela felvett a földről. S a donna meg Marciát csókolta meg.

— Imádkozzál értem a boldogságodban, Marcia testvérem! — szolt.

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszén,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

204

légszesz pirszenet (coaks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszénél

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszen 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Eladó telkek.

A Marospart, Halász-utca,
Szekeres-utca, és Hajó-ut-

czában levő,

volt Winkler börgyár és petró-
leumraktár féle

telkek

egészben,

esetleg kisebb parcellákban is
szabad kézből

eladóok.

Bővebbet Schiffer és Beck irodájában
Tökölly-tér Tabakovits házban.

300

FOGAK**Fogorvosi intézet: LÖFLER EMIL. GROSSMANN S.****BUDAPEST,****VII., Erzsébet-körút 50. sz I. em.**

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

Fogtechnikai vezető:

Foghuzás érzéstelenítve.

Tartós piombák.

Rendel: d. n. 10-12 óra
d. n. 3-7-ig.

a párisi fogorvosi akadémia

kiállításán a kereszttel díszit-

tett aranyéremmel kitüntetve.

Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsekelt árak. Részletfizetésre is.

219

ALAPITOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetített házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITOTT 1890.

A téli idényre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

Üvege 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közép csomag 60 fillér, 1/8 kiló diszes bádog dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerekExtrait Ideal, Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Vigne fleurie, Extrait Crab Apple Blossom

Üvege 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon, Extrait Crab Apple,

üvege 3 korona.

Extrait Violette imperieur. Eau de Cologne Russe.

Üvege 2 kor 50 fill. Üvege 6 korona.

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában

Arad, Szabadság-tér. 152

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tableta.

Az „Alvo“ az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó széklelettel idétetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utánzók szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez“

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Uraságoktól használtnyári és téli férfi-ruhákat
háló ebédlő és más buto-
rokat 581

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle
paszományos és gombkötő árukban,
u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok,
selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb árak mellett.

Minden verseny kizárva! Feltűnő olcsó árak!

Tavaszi Occasio.**Ifj. Lövy Ármin****Szabadság-tér I. sz.**férfi ruhaszövet osztályának tulzsufolt-
sága folytán egész öltönyökre való szö-
vetet minden hozzávalóval együtt kö-
vetkező árakra szállította le: 583

- 1 teljes férfi öltönyre jó minősé-
gű divatos szövet teljes hoz-
závalóval együtt csak frt **5.50**
- 1 teljes férfi öltönyre jobb mi-
nőségű divatos szövet teljes
hozzávalóval együtt csak frt **7.50**
- 1 teljes férfi öltönyre finom mi-
nőségű angol Scheviotte teljes
hozzávalóval együtt csak frt **9.50**
- 1 teljes férfi öltönyre finom mi-
nőségű angol Scheviotte teljes
hozzávalóval együtt csak frt **11.50**
- 1 teljes férfi öltönyre jó minő-
ségű angol szövetek teljes hoz-
závalóval együtt csak frt **13.50**
- 1 teljes férfi öltönyre finom mi-
nőségű angol szövetek teljes
hozzávalóval együtt csak frt **15.50**
- 1 teljes férfi öltönyre legfino-
mabb angol szövetek teljes
hozzávalóval együtt csak frt **16.50**

Maradékok gyermeköltönyökre rendkívül olcsón.

A kinek

ismeretség híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérré,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mind Ezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“**

kis hirdetési

rovatát használja.

Nagy mennyiségű Maculaturaeladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságánál.**Szavallatok márczius 15-ére**és minden más iskolai ünnepélyre
Kovács-Maurer szavallatkönyv iskolai
Ünnepélyekre, bekötve 50 fillér. A
pénz beküldésénél vidékre bér-
mentve küldi: Ingusz I. és fia
könyvkereskedése. Arad. Telefon
517.**Ugyes, intelligens ember,**ki Aradon és környékén ismeret-
séggel bír, állandó alkalmazást
nyerhet. Ajánlatokat, melyben kor,
je'lenlegi foglalkozás stb. bennfog-
laltassék, „Ügynök“ czimre a ki-
adóhivatalba kérünk.**Ferencz-tér 6. számú**házban 3 utcai, egy előszobából ál-
ló lakás, mellékhelyiségekkel máj
1-től vagy ápr. 15-től kiadó. Dö-
vebbet ugyanott. 604**Egy új ház,**termő képes, faj szőlővel beülte-
tett kerttel eladó. Bővebbet a kia-
dó hivatalban. 598**Czibalom tanárnő,**ki alapos oktatást ad, kerestetik
8 órára hetenként. Ajánlatokat a
kiadóhivatal „czibalom“ jellegével
továbbít. 602**Alkalmi bevásárlási forrás.****DEUTSCH IZIDOR**

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek. 92

2782/1904.

Hirdetmény.Az 1904. évi január hónapban
engedélyezett italmérések várható
forgalmáról az aradi m. kir. pénz-
ügyi bizottság által beterjesztett
összeírásai jegyzék 4 db. ívét, az
állami jövedékekről szóló 1899 évi
XXV. t.-cz. 17. § a és az erre vo-
natkozó utasítás 17. § a értelmében
1904. évi márczius 8-tól számitan-
dó 8 napra a fogyasztási felügye-
léség hivatalos helyiségében köz-szemlére azzal tesszük ki, hogy
azokat az érdekeltek névszerint
Molnár Zsigmond, Szabári Márk,
Fritz Lajos és Barkó Adolf a kik
italmérési engedélyt kaptak nem
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve az érdekelteken kívül
a kereskedelmi testület és ipartes-
tület is nyújthat be a városi fo-
gyasztási adó felügyelőséghez ész-
revételeket.Arad sz. kir. város tanácsának
1904. évi február hó 6-án tartott
ülésétől.

A városi tanács.

Igaz Sándor

műórás és ékszerész

Aradon, Szabadság-tér és Ástalos
Sándor-utca sarok.

Raktáron tart

mindennemű órákat

és
izléses ékszereket.Törött aranyat és ezüstöt napi áron
kézpénzért vásárol vagy új tárgyakra
átcserezi. 89

Órákat és ékszereket

jól és olcsón
javítani elfogad.**A legjobb fémtisztító szer**

ma és az is marad az

AMORfémtisztító gyönyörű fénnyel.
Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres
dobozokban.Gyáros: Lubszynski & Co., Berlin N. O.
Ügyeljünk az „Amor“ védjegyre.

511

Van szerencsém a n. érdemű közönséget arról értesíteni, hogy ere-
deti csomagolásban oly**Csukamájolajat**hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint lézritkított térben lesz a
frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban elő-
állítva B**csukamájolaj**

nagyban különbözik az árubeltől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVALVA: Tüdő, mell és gégebetegségek, bőrbetegségek,
görvélykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének,
különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.Ez a csukamájolaj könnyen reszorbeálható, ezért gyerme-
kek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások
mint a test súlyát gyarapítót és vértisztítót legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására
ajánlok**ozón fenyő illato**E fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a le-
vegő üde fűssé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armeniepompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszere-
k nagy választékban.**Gutori Földes Kelemen**

Gyógyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon III. szám. 121

**Építkezés miatt ideiglenes üz-
let-át helyezés!****Brunner Béla**Arad, Szabadság-tér 21. Lengyel
Testvérek házában.Férfi-divat, díszmű-áru, pipere
cikkek és különlegességek áruháza!Ajánlom a közölgő tavaszi idényre
a legújabb divatu árucikkemet,
a melyek már óriási nagy választék-
ban érkeztek meg: mindamel-
lett, hogy az üzlethelyiségem jó-
val kisebb, mint a gróf Nádasdy-
féle házban volt, a választék ép-
pen olyan dus, mint ezelőtt.Kérem a mélyen tisztelt vevőim-
nek és a nagyérdemű vásárló kö-
zönségnek szíves pár fogásaikat.

Kiváló tisztelettel 577

Brunner Béla.Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!
Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.**Kiadó**

József főherczeg-ut 12. sz.

házunkban 575

elegáns lakás,öt szoba, konyha, cse-
léd-, fürdőszobával, par-
ketázva, tapetázva, vil-
lanyvilágítással ellátva.

Fodor és Reisinger.

Eladó**8 Hektó**

kitünő minőségű

19—20 fokos erős

ó-szilva

pálinka.Varga Imre birtokosnál
Bonczesden.